

KONSOLIDIRANA VERZIJA

POSLOVNIK OPĆEG SUDA

od 4. ožujka 2015. (SL 2015., L 105, str. 1.)

izmijenjen:

- (1) 13. srpnja 2016. (SL 2016., L 217, str. 71.)
- (2) 13. srpnja 2016. (SL 2016., L 217, str. 72.)
- (3) 13. srpnja 2016. (SL 2016., L 217, str. 73.)
- (4) 31. srpnja 2018. (SL 2018., L 240, str. 67.)

SADRŽAJ

UVODNE ODREDBE	9
Članak 1. Definicije	9
Članak 2. Predmet Poslovnika.....	10
GLAVA I. – USTROJ OPĆEG SUDA	11
Poglavlje 1. – ČLANOVI OPĆEG SUDA	11
Članak 3. Dužnosti suca i nezavisnog odvjetnika	11
Članak 4. Početak mandata sudaca.....	11
Članak 5. Polaganje prisege.....	11
Članak 6. Svečana obveza	11
Članak 7. Razrješenje suca	12
Članak 8. Položaj prema senioritetu.....	12
Poglavlje 2. – PREDSDJEDANJE OPĆIM SUDOM	13
Članak 9. Izbor predsjednika i potpredsjednika Općeg suda.....	13
Članak 10. Dužnosti predsjednika Općeg suda	13
Članak 11. Dužnosti potpredsjednika Općeg suda	13
Članak 12. Spriječenost predsjednika i potpredsjednika Općeg suda	14
Poglavlje 3. – VIJEĆA I SASTAVI SUDA	15
Odjeljak 1. Osnivanje vijeća i određivanje sastava suda	15
Članak 13. Osnivanje vijeća	15
Članak 14. Nadležni sastav suda	15
Članak 15. Određivanje sastava velikog vijeća	15
Članak 16. Samoizuzeće i izuzeće suca.....	15
Članak 17. Spriječenost člana sastava suda.....	16
Odjeljak 2. Predsjednici vijeća.....	16
Članak 18. Izbor predsjednikâ vijeća	16
Članak 19. Ovlasti predsjednika vijeća	17
Članak 20. Spriječenost predsjednika vijeća	17
Odjeljak 3. Vijećanje	17
Članak 21. Način vijećanja.....	17
Članak 22. Broj sudaca koji sudjeluju u vijećanju	17
Članak 23. Kvorum velikog vijeća	18
Članak 24. Kvorum vijeća od tri suca i od pet sudaca	18
Poglavlje 4. – DODJELA I NOVA DODJELA PREDMETA, ODREĐIVANJE SUDACA IZVJESTITELJA, UPUĆIVANJE SASTAVIMA SUDA I USTUPANJE SUCU POJEDINCU	19
Članak 25. Kriteriji dodjele	19
Članak 26. Početna dodjela predmeta i određivanje suca izvjestitelja.....	19
Članak 27. Određivanje novog suca izvjestitelja i nova dodjela predmeta	19
Članak 28. Upućivanje predmeta vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca	20
Članak 29. Ustupanje sucu pojedincu.....	20
Poglavlje 5. – ODREĐIVANJE NEZAVISNIH ODVJETNIKA	22
Članak 30. Okolnosti u kojima se može odrediti nezavisni odvjetnik	22
Članak 31. Način određivanja nezavisnog odvjetnika.....	22
Poglavlje 6. – TAJNIŠTVO	23
Odjeljak 1. Tajnik	23
Članak 32. Imenovanje tajnika	23
Članak 33. Zamjenik tajnika.....	23

Članak 34.	Spriječenost tajnika i zamjenika tajnika.....	23
Članak 35.	Dužnosti tajnika.....	24
Članak 36.	Vođenje upisnika.....	24
Članak 37.	Uvid u upisnik.....	24
Članak 38.	Pristup spisu predmeta.....	24
Odjeljak 2.	Službe.....	25
Članak 39.	Dužnosnici i ostali službenici.....	25
Poglavlje 7. – RAD OPĆEG SUDA.....		26
Članak 40.	Mjesto održavanja ročišta Općeg suda.....	26
Članak 41.	Kalendar rada Općeg suda.....	26
Članak 42.	Plenarna konferencija.....	26
Članak 43.	Sastavljanje zapisnikâ.....	26
GLAVA II. – PRAVILA O JEZIKU.....		28
Članak 44.	Jezik postupka.....	28
Članak 45.	Određivanje jezika postupka.....	28
Članak 46.	Upotreba jezika postupka.....	29
Članak 47.	Dužnosti tajnika u pitanjima jezika.....	30
Članak 48.	Jezik izdanja Općeg suda.....	30
Članak 49.	Vjerodostojni tekstovi.....	30
GLAVA III. – IZRAVNE TUŽBE.....		31
Članak 50.	Područje primjene.....	31
Poglavlje 1. – OPĆE ODREDBE.....		31
Odjeljak 1. Zastupanje stranaka.....		31
Članak 51.	Obveza zastupanja.....	31
Odjeljak 2. Prava i obveze zastupnikâ stranaka.....		31
Članak 52.	Povlastice, imuniteti i olakšice.....	31
Članak 53.	Status zastupnika stranaka.....	32
Članak 54.	Ukidanje imuniteta.....	32
Članak 55.	Isključenje iz postupka.....	32
Članak 56.	Sveučilišni profesori.....	33
Odjeljak 3. Dostava.....		33
Članak 57.	Načini dostave.....	33
Odjeljak 4. Rokovi.....		33
Članak 58.	Računanje rokova.....	33
Članak 59.	Tužba protiv akta institucije objavljenog u Službenom listu Europske unije.....	34
Članak 60.	Produljenje roka zbog udaljenosti.....	34
Članak 61.	Određivanje i produljenje rokova.....	34
Članak 62.	Postupovni akti podneseni izvan roka.....	35
Odjeljak 5. Odvijanje postupka i postupanje s predmetima.....		35
Članak 63.	Odvijanje postupka.....	35
Članak 64.	Kontradiktornost postupka.....	35
Članak 65.	Dostava postupovnih akata i oduka donesenih tijekom postupka.....	35
Članak 66.	Zaštita identiteta i neotkrivanje određenih podataka javnosti.....	35
Članak 67.	Redoslijed postupanja s predmetima.....	35
Članak 68.	Spajanje predmetâ.....	36
Članak 69.	Prekid postupka.....	36
Članak 70.	Odluka o prekidu i odluka o nastavku postupka.....	36
Članak 71.	Trajanje i učinci prekida.....	37
Poglavlje 2. – POSTUPOVNI AKTI.....		38

Članak 72.	Zajednička pravila o podnošenju postupovnih akata	38
Članak 73.	Podnošenje postupovnog akta tajništvu u papirnatoy verziji.....	38
Članak 74.	Podnošenje elektroničkim putem	38
Članak 75.	Duljina podnesaka	39
Poglavlje 3. – PISANI DIO POSTUPKA.....		40
Članak 76.	Sadržaj tužbe	40
Članak 77.	Informacije koje se tiču dostave.....	40
Članak 78.	Prilozi tužbi	40
Članak 79.	Priopćenje u Službenom listu Europske unije.....	41
Članak 80.	Dostava tužbe	41
Članak 81.	Odgovor na tužbu	41
Članak 82.	Upućivanje dokumenata	42
Članak 83.	Replika i odgovor na repliku.....	42
Poglavlje 4. – RAZLOZI, DOKAZI I PRILAGODBA TUŽBE		43
Članak 84.	Novi razlozi	43
Članak 85.	Dokazi i dokazni prijedlozi	43
Članak 86.	Prilagodba tužbe	43
Poglavlje 5. – PRETHODNI IZVJEŠTAJ		45
Članak 87.	Prethodni izvještaj.....	45
Poglavlje 6. – MJERE UPRAVLJANJA POSTUPKOM I IZVOĐENJA DOKAZÂ		46
Članak 88.	Opće odredbe.....	46
Odjeljak 1. Mjere upravljanja postupkom.....		46
Članak 89.	Predmet.....	46
Članak 90.	Postupak	47
Odjeljak 2. Mjere izvođenja dokazâ.....		47
Članak 91.	Predmet.....	47
Članak 92.	Postupak	47
Članak 93.	Pozivanje svjedokâ.....	48
Članak 94.	Saslušanje svjedokâ.....	48
Članak 95.	Obveze svjedokâ	49
Članak 96.	Vještačenje	49
Članak 97.	Prisega svjedokâ i stručnjakâ	49
Članak 98.	Kršenje prisege svjedokâ i stručnjakâ	50
Članak 99.	Izuzeće svjedoka ili stručnjaka.....	50
Članak 100.	Troškovi svjedokâ i stručnjakâ.....	50
Članak 101.	Molba za pravnu pomoć.....	50
Članak 102.	Zapisnik s ročišta za izvođenje dokazâ	51
Odjeljak 3. Postupanje s povjerljivim podacima, dokaznim elementima i dokumentima podnesenim na temelju mjera izvođenja dokazâ.....		51
Članak 103.	Postupanje s povjerljivim podacima i dokaznim elementima.....	51
Članak 104.	Dokumenti pristup kojima je odbila institucija.....	52
Poglavlje 7. – PODACI ILI DOKAZNI ELEMENTI KOJI SE ODOSE NA SIGURNOST UNIJE ILI JEDNE ILI VIŠE NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA ILI NA VOĐENJE NJIHOVIH MEĐUNARODNIH ODNOSA.....		53
Članak 105.	Postupanje s podacima ili dokaznim elementima koji se odnose na sigurnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili na vođenje njihovih međunarodnih odnosa	53
Poglavlje 8. – USMENI DIO POSTUPKA		55
Članak 106.	Usmeni dio postupka.....	55
Članak 107.	Dan održavanja rasprave	55

Članak 108. Izostanak stranaka s rasprave	55
Članak 109. Isključenje javnosti.....	55
Članak 110. Odvijanje rasprave.....	56
Članak 111. Zatvaranje usmenog dijela postupka	56
Članak 112. Iznošenje mišljenja nezavisnog odvjetnika	56
Članak 113. Ponovno otvaranje usmenog dijela postupka	56
Članak 114. Zapisnik s rasprave.....	57
Članak 115. Snimanje rasprave	57
Poglavlje 9. – PRESUDE I RJEŠENJA.....	58
Članak 116. Dan objave presude	58
Članak 117. Sadržaj presude	58
Članak 118. Objava i dostava presude.....	58
Članak 119. Sadržaj rješenja	59
Članak 120. Potpis i dostava rješenja	59
Članak 121. Obvezujući učinak presuda i rješenja.....	60
Članak 122. Objava u Službenom listu Europske unije	60
Poglavlje 10. – PRESUDA ZBOG OGLUHE.....	61
Članak 123. Presuda zbog ogluhe.....	61
Poglavlje 11. – NAGODBA I POVLAČENJE TUŽBE.....	62
Članak 124. Nagodba	62
Članak 125. Povlačenje tužbe.....	62
Poglavlje 11.a – POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA SPOROVA NA INICIJATIVU OPĆEG SUDA U POSTUPCIMA POKRENUTIM NA TEMELJU ČLANKA 270. UFEU-a.....	62
Članak 125.a Način postupanja	62
Članak 125.b Učinak nagodbe glavnih stranaka	63
Članak 125.c Poseban upisnik i spis	63
Članak 125.d Mirno rješavanje sporova i sudski postupak	64
Poglavlje 12. – TUŽBE I PRETHODNA POSTUPOVNA PITANJA O KOJIMA SE ODLUČUJE RJEŠENJEM	65
Članak 126. Tužba koju očito treba odbaciti odnosno odbiti.....	65
Članak 127. Upućivanje predmeta Sudu	65
Članak 128. Oglašavanje nenadležnim.....	65
Članak 129. Apsolutne zapreke vođenju postupka.....	65
Članak 130. Prigovori i prethodna postupovna pitanja	65
Članak 131. Obustava postupka po službenoj dužnosti	66
Članak 132. Očito osnovana tužba	66
Poglavlje 13. – TROŠKOVI	67
Članak 133. Odluka o troškovima	67
Članak 134. Opća pravila o raspodjeli troškova.....	67
Članak 135. Pravičnost i nepotrebni troškovi ili troškovi nastali zloupotrebom prava.....	67
Članak 136. Troškovi u slučaju povlačenja tužbe ili zahtjeva	67
Članak 137. Troškovi u slučaju obustave postupka	68
Članak 138. Troškovi intervenijenata.....	68
Članak 139. Troškovi postupka	68
Članak 140. Troškovi čiju je naknadu moguće tražiti	68
Članak 141. Način plaćanja	68
Poglavlje 14. – INTERVENCIJA	70
Članak 142. Cilj i učinci intervencije	70
Članak 143. Zahtjev za intervenciju	70

Članak 144. Odluka o zahtjevu za intervenciju.....	70
Članak 145. Predaja podnesaka.....	71
Poglavlje 15. – BESPLATNA PRAVNA POMOĆ.....	73
Članak 146. Opće odredbe.....	73
Članak 147. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć.....	73
Članak 148. Odluka o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć.....	74
Članak 149. Predujam i preuzimanje troškova.....	74
Članak 150. Ukidanje besplatne pravne pomoći.....	75
Poglavlje 16. – HITNI POSTUPCI.....	76
Odjeljak 1. Ubrzani postupak.....	76
Članak 151. Odluka o ubrzanom postupku.....	76
Članak 152. Zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku.....	76
Članak 153. Prioritetno postupanje.....	76
Članak 154. Pisani dio postupka.....	77
Članak 155. Usmeni dio postupka.....	77
Odjeljak 2. Suspenzija primjene i druge privremene mjere u postupcima privremene pravne zaštite.....	77
Članak 156. Zahtjev za suspenziju primjene ili drugu privremenu mjeru.....	77
Članak 157. Postupak.....	78
Članak 158. Odluka o zahtjevu.....	78
Članak 159. Promijenjene okolnosti.....	79
Članak 160. Novi zahtjev.....	79
Članak 161. Zahtjev iz članka 280. i 299. UFEU-a i članka 164. Ugovora o EZAE-u.....	79
Poglavlje 17. – ZAHTJEVI VEZANI UZ PRESUDE I RJEŠENJA.....	80
Članak 162. Dodjela zahtjeva.....	80
Članak 163. Prekid postupka.....	80
Članak 164. Ispravci presuda i rješenja.....	80
Članak 165. Propust Općeg suda da odluči.....	80
Članak 166. Prigovor protiv presude zbog ogluhe.....	81
Članak 167. Prigovor trećeg.....	81
Članak 168. Tumačenje presuda i rješenja.....	82
Članak 169. Ponavljanje postupka.....	82
Članak 170. Spor o troškovima čiju je naknadu moguće tražiti.....	83
GLAVA IV. – SPOROVI O PRAVIMA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA.....	84
Članak 171. Područje primjene.....	84
Poglavlje 1. – STRANKE U POSTUPKU.....	84
Članak 172. Tuženik.....	84
Članak 173. Položaj pred Općim sudom drugih stranaka postupka pred žalbenim vijećem.....	84
Članak 174. Zamjena stranke.....	85
Članak 175. Zahtjev za zamjenu.....	85
Članak 176. Odluka o zahtjevu za zamjenu.....	85
Poglavlje 2. – TUŽBA I ODGOVOR NA TUŽBU.....	86
Članak 177. Tužba.....	86
Članak 178. Dostava tužbe.....	86
Članak 179. Stranke ovlaštene podnijeti odgovor na tužbu.....	87
Članak 180. Odgovor na tužbu.....	87
Članak 181. Zatvaranje pisanog dijela postupka.....	87
Poglavlje 3. – PROTUTUŽBA.....	88

Članak 182. Protutužba.....	88
Članak 183. Sadržaj protutužbe.....	88
Članak 184. Protutužbeni zahtjev, razlozi i argumenti.....	88
Članak 185. Odgovor na protutužbu.....	88
Članak 186. Zatvaranje pisanog dijela postupka.....	89
Članak 187. Odnos između tužbe i protutužbe.....	89
Poglavlje 4. – OSTALI ASPEKTI POSTUPKA.....	90
Članak 188. Predmet spora pred Općim sudom.....	90
Članak 189. Duljina podnesaka.....	90
Članak 190. Odluka o troškovima.....	90
Članak 191. Ostale primjenjive odredbe.....	90
GLAVA V. – ŽALBE PROTIV ODLUKA SLUŽBENIČKOG SUDA EUROPSKE	
UNIJE.....	91
Članak 192. Područje primjene.....	91
Poglavlje 1. – ŽALBA.....	91
Članak 193. Podnošenje žalbe.....	91
Članak 194. Sadržaj žalbe.....	91
Članak 195. Žalbeni zahtjev, razlozi i argumenti.....	92
Članak 196. Žalbeni zahtjev u slučaju prihvaćanja žalbe.....	92
Poglavlje 2. – ODGOVOR NA ŽALBU, REPLIKA I ODGOVOR NA REPLIKU.....	93
Članak 197. Dostava žalbe.....	93
Članak 198. Stranke ovlaštene podnijeti odgovor na žalbu.....	93
Članak 199. Sadržaj odgovora na žalbu.....	93
Članak 200. Zahtjev odgovora na žalbu.....	93
Članak 201. Replika i odgovor na repliku.....	94
Poglavlje 3. – PROTUŽALBA.....	95
Članak 202. Protužalba.....	95
Članak 203. Sadržaj protužalbe.....	95
Članak 204. Protužalbeni zahtjev, razlozi i argumenti.....	95
Poglavlje 4. – PODNESCIO PO PODNOŠENJU PROTUŽALBE.....	96
Članak 205. Odgovor na protužalbu.....	96
Članak 206. Replika i odgovor na repliku kod protužalbe.....	96
Poglavlje 5. – USMENI DIO POSTUPKA.....	97
Članak 207. Usmeni dio postupka.....	97
Poglavlje 6. – ŽALBE O KOJIMA SE ODLUČUJE RJEŠENJEM.....	98
Članak 208. Očito nedopuštena ili očito neosnovana žalba.....	98
Članak 209. Očito osnovana žalba.....	98
Poglavlje 7. – UČINCI BRISANJA ŽALBE IZ UPISNIKA NA PROTUŽALBU.....	99
Članak 210. Učinak odustanka od žalbe ili očite nedopuštenosti žalbe na protužalbu.....	99
Poglavlje 8. – TROŠKOVI ŽALBENOG POSTUPKA.....	100
Članak 211. Odluka o troškovima žalbenog postupka.....	100
Poglavlje 9. – OSTALE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ŽALBE.....	101
Članak 212. Duljina podnesaka.....	101
Članak 213. Ostale odredbe koje se primjenjuju na žalbe.....	101
Poglavlje 10. – ŽALBA PROTIV ODLUKA KOJIMA SE ODBIJA ZAHTJEV ZA	
INTERVENCIJU I PROTIV ODLUKA DONESENIH U POSTUPKU	
PRIVREMENE PRAVNE ZAŠTITE.....	102
Članak 214. Žalba protiv odluka kojima se odbija zahtjev za intervenciju i protiv	
odluka donesenih u postupku privremene pravne zaštite.....	102

GLAVA VI. – POSTUPCI NAKON VRAĆANJA PREDMETA NA PONOVRNO	
SUĐENJE	103
Poglavlje 1. – ODLUKE OPĆEG SUDA DONESENE NAKON UKIDANJA I	
VRAĆANJA PREDMETA NA PONOVRNO SUĐENJE	103
Članak 215. Ukidanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje od strane Suda	103
Članak 216. Dodjela predmeta	103
Članak 217. Odvijanje postupka.....	103
Članak 218. Pravila koja se primjenjuju na postupak	104
Članak 219. Troškovi	104
Poglavlje 2. – ODLUKE OPĆEG SUDA DONESENE NAKON PREISPITIVANJA I	
VRAĆANJA PREDMETA NA PONOVRNO SUĐENJE	105
Članak 220. Preispitivanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje od strane Suda	105
Članak 221. Dodjela predmeta	105
Članak 222. Odvijanje postupka.....	105
Članak 223. Troškovi	105
ZAVRŠNE ODREDBE	106
Članak 224. Provedbena pravila.....	106
Članak 225. Izvršenje	106
Članak 226. Stavljanje izvan snage	106
Članak 227. Objava i stupanje na snagu ovog Poslovnika.....	106

POSLOVNIK OPĆEG SUDA

UVODNE ODREDBE

Članak 1. (1) (3) **Definicije**

1. U ovom Poslovniku:

- (a) odredbe Ugovora o Europskoj uniji označene su brojem članka o kojem je riječ nakon kojeg slijedi oznaka „UEU-a“;
- (b) odredbe Ugovora o funkcioniranju Europske unije označene su brojem članka o kojem je riječ nakon kojeg slijedi oznaka „UFEU-a“;
- (c) odredbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju označene su brojem članka o kojem je riječ nakon kojeg slijedi oznaka „Ugovor o EZAE-u“;
- (d) Protokol o Statutu Suda Europske unije naziva se „Statut“;
- (e) Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru¹ naziva se „Sporazum o EGP-u“;
- (f) Uredba Vijeća br. 1 od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici² naziva se „Uredba Vijeća br. 1“.

2. Za potrebe ovog Poslovnika:

- (a) izraz „Opći sud“ znači, za predmete dodijeljene ili upućene vijeću, to vijeće, a za predmete ustupljene ili dodijeljene sucu pojedincu, tog suca;
- (b) izraz „predsjednik“, upotrijebljen bez daljnje naznake, znači:
  - za predmete koji još nisu dodijeljeni sastavu, predsjednika Općeg suda;
  - za predmete dodijeljene vijećima, predsjednika vijeća kojem je predmet dodijeljen;
  - za predmete ustupljene ili dodijeljene sucu pojedincu, tog suca;

---

¹ SL L 1, 3. 1. 1994., str. 3.

² SL 17, 6. 10. 1958., str. 385.

- (c) izrazi „stranka“ i „stranke“, upotrijebljeni bez daljnje naznake, znače svaka stranka u postupku, uključujući intervenijenti;
- (d) izrazi „glavna stranka“ i „glavne stranke“ znače, ovisno o slučaju, tužitelj ili tuženik ili oboje;
- (e) izraz „zastupnici stranaka“ znači odvjetnici i agenti, pri čemu potonjima po potrebi mogu pomagati savjetnik ili odvjetnik, koji zastupaju stranke pred Općim sudom u skladu s člankom 19. Statuta;
- (f) izrazi „institucija“ i „institucije“ znače institucije Unije iz članka 13. stavka 1. UEU-a i tijela, urede i agencije uspostavljene ugovorima ili aktom donesenim radi njihove provedbe, a koji mogu biti stranke pred Općim sudom;
- (g) izraz „Ured“ znači, ovisno o slučaju, Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo ili Ured Zajednice za biljne sorte;
- (h) izraz „Nadzorno tijelo EFTA-e“ znači nadzorno tijelo Europskog udruženja slobodne trgovine iz Sporazuma o EGP-u;
- (i) izraz „izravne tužbe“ znači tužbe podnesene na temelju članka 263. UFEU-a, 265. UFEU-a, 268. UFEU-a, 270. UFEU-a i 272. UFEU-a.
- (j) izraz „Pravilnik o osoblju“ znači Uredba kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeti zaposlenja koji se primjenjuju na ostale službenike Unije.

Članak 2. **Predmet Poslovnika**

Odredbama ovog Poslovnika provode se i dopunjuju, u mjeri u kojoj je to potrebno, relevantne odredbe UEU-a, UFEU-a i Ugovora o EZAE-u te Statut.

GLAVA I. USTROJ OPĆEG SUDA

Poglavlje 1. ČLANOVI OPĆEG SUDA

Članak 3. (4) **Dužnosti suca i nezavisnog odvjetnika**

1. Svaki član Općeg suda u pravilu izvršava dužnosti suca.
2. Članove Općeg suda u nastavku teksta naziva se „sucima“.
3. Svaki sudac, osim predsjednika i predsjednikâ vijeća Općeg suda, može pod uvjetima propisanim u člancima 30. i 31. u određenom predmetu izvršavati dužnosti nezavisnog odvjetnika.
4. Odredbe ovog Poslovnika o nezavisnom odvjetniku primjenjuju se samo u slučaju kad je sudac određen za nezavisnog odvjetnika.

Članak 4. **Početak mandata sudaca**

Mandat suca počinje teći na dan koji je određen aktom o imenovanju. Ako taj akt ne odredi dan početka mandata, mandat počinje teći na dan objave tog akta u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5. **Polaganje prisege**

Prije preuzimanja dužnosti, suci pred Sudom polažu sljedeću prisegu predviđenu člankom 2. Statuta:

„Prisežem da ću svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno; prisežem da ću čuvati tajnost vijećanja.“

Članak 6. **Svečana obveza**

Odmah po polaganju prisege, suci potpisuju izjavu kojom preuzimaju svečanu obvezu iz članka 4. stavka 3. Statuta.

Članak 7.
Razrješenje suca

1. Kad Sud, na temelju članka 6. Statuta, nakon savjetovanja s Općim sudom, odlučuje ispunjava li sudac i dalje potrebne uvjete te izvršava li obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti, predsjednik Općeg suda poziva suca o kojem je riječ da iznese svoje očitovanje, bez prisutnosti tajnika.
2. Mišljenje Općeg suda mora biti obrazloženo.
3. Mišljenje o tome da sudac Općeg suda više ne ispunjava potrebne uvjete ili više ne izvršava obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti mora biti doneseno većinom glasova sudaca koji, sukladno članku 48. Statuta, čine Opći sud. U tom se slučaju pojedinosti o glasanju priopćuju Sudu.
4. Glasanje je tajno, odvija se bez prisutnosti tajnika, a sudac o kojem je riječ ne sudjeluje u vijećanju.

Članak 8.
Položaj prema senioritetu

1. Položaj prema senioritetu sudaca računa se od dana kad su preuzeli dužnost.
2. U slučaju jednakog trajanja dužnosti, položaj prema senioritetu određuje se prema životnoj dobi.
3. Suci kojima je obnovljen mandat zadržavaju svoj dotadašnji položaj prema senioritetu.

Poglavlje 2.
PREDSJEDANJE OPĆIM SUDOM

Članak 9.

Izbor predsjednika i potpredsjednika Općeg suda

1. Suci između sebe biraju predsjednika Općeg suda na razdoblje od tri godine, odmah nakon djelomične obnove predviđene člankom 254. stavkom 2. UFEU-a.
2. Ako se mjesto predsjednika Općeg suda isprazni prije redovnog isteka mandata, bira se njegov nasljednik za preostalo razdoblje.
3. Na izborima predviđenim ovim člankom glasa se tajno. Izabran je sudac koji dobije glasove više od polovice sudaca koji, sukladno članku 48. Statuta, čine Opći sud. Ako nijedan sudac ne postigne takvu većinu, glasanje se ponavlja sve dok se ne postigne potrebna većina.
4. Suci potom između sebe biraju potpredsjednika Općeg suda na razdoblje od tri godine na način predviđen stavkom 3. Ako se njegovo mjesto isprazni prije redovnog isteka mandata, primjenjuje se stavak 2.
5. Imena predsjednika i potpredsjednika Općeg suda izabranih u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 10.

Dužnosti predsjednika Općeg suda

1. Predsjednik Općeg suda predstavlja Opći sud.
2. Predsjednik Općeg suda upravlja radom i službama Općeg suda.
3. Predsjednik Općeg suda predsjedava plenarnom konferencijom iz članka 42.
4. Predsjednik Općeg suda predsjedava velikim vijećem. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.
5. Ako je predsjednik Općeg suda raspoređen u vijeće, on predsjedava tim vijećem. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.
6. U predmetima koji još nisu dodijeljeni sastavu, predsjednik Općeg suda može odrediti mjere upravljanja postupkom predviđene člankom 89.

Članak 11.

Dužnosti potpredsjednika Općeg suda

1. Potpredsjednik Općeg suda pomaže predsjedniku Općeg suda u izvršavanju njegovih dužnosti i zamjenjuje ga u slučaju spriječenosti.

2. Na zahtjev predsjednika Općeg suda, zamjenjuje ga u izvršavanju dužnosti predviđenih člankom 10. stavcima 1. i 2.
3. Opći sud odlukom određuje uvjete pod kojima potpredsjednik Općeg suda zamjenjuje predsjednika Općeg suda u izvršavanju njegovih sudačkih dužnosti. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.
4. Osim u slučaju iz članka 10. stavka 5., ako je potpredsjednik Općeg suda raspoređen u vijeće, on predsjedava tim vijećem. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.

Članak 12.

Spriječenost predsjednika i potpredsjednika Općeg suda

U slučaju istodobne spriječenosti predsjednika i potpredsjednika Općeg suda, dužnost predsjednika izvršava jedan od predsjednika vijeća ili, ako to nije moguće, jedan od drugih sudaca u skladu s redoslijedom utvrđenim člankom 8.

Poglavlje 3.
VIJEĆA I SASTAVI SUDA

Odjeljak 1. Osnivanje vijeća i određivanje sastava suda

Članak 13.
Osnivanje vijeća

1. Opći sud osniva vijeća od tri suca i vijeća od pet sudaca.
2. Opći sud, na prijedlog predsjednika Općeg suda, odlučuje o raspoređivanju sudaca u vijeća.
3. Odluke donesene u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 14.
Nadležni sastav suda

1. O predmetima danim na odlučivanje Općem sudu odlučuju vijeća od tri suca ili od pet sudaca, u skladu s člankom 13.
2. O predmetima može odlučivati veliko vijeće, pod uvjetima određenim u članku 28.
3. O predmetima može odlučivati sudac pojedinac kad su mu isti ustupljeni pod uvjetima određenim u članku 29.

Članak 15.
Određivanje sastava velikog vijeća

1. Veliko vijeće sastavljeno je od petnaest sudaca.
2. Opći sud odlučuje o načinu određivanja sudaca koji čine veliko vijeće. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 16.
Samoizuzeće i izuzeće suca

1. Ako sudac, u skladu s člankom 18. stavcima 1. i 2. Statuta, smatra da ne može sudjelovati u rješavanju određenog predmeta, o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji ga oslobađa postupanja u tom predmetu.

2. Ako predsjednik Općeg suda smatra da sudac, u skladu s člankom 18. stavcima 1. i 2. Statuta, ne može sudjelovati u rješavanju određenog predmeta, o tome obavještava suca o kojem je riječ i prije donošenja odluke saslušati njegova očitovanja.
3. U slučaju poteškoća u primjeni ovog članka, u skladu s člankom 18. stavkom 3. Statuta, predsjednik Općeg suda prepušta pitanja iz stavaka 1. i 2. plenarnoj konferenciji. U tom slučaju glasanje je tajno i odvija se bez prisutnosti tajnika, nakon što se saslušaju očitovanja suca o kojem je riječ, a koji ne sudjeluje u vijećanju.

Članak 17.

Spriječenost člana sastava suda

1. Ako u velikom vijeću zbog spriječenosti suca do koje je došlo prije vijećanja ili rasprave nije postignut broj sudaca predviđen u članku 15., to vijeće popunjava se sucem kojeg određuje predsjednik Općeg suda kako bi se ponovno uspostavio predviđeni broj sudaca.
2. Ako u vijeću od tri suca ili od pet sudaca zbog spriječenosti suca do koje je došlo prije vijećanja ili rasprave nije postignut predviđeni broj sudaca, predsjednik tog vijeća određuje drugog suca iz istog vijeća koji će zamijeniti spriječenog suca. Ako nije moguće zamijeniti spriječenog suca drugim sucem iz istog vijeća, predsjednik vijeća o kojem je riječ o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji određuje, prema kriterijima o kojima odlučuje Opći sud, drugog suca kako bi se ponovno uspostavio predviđeni broj sudaca. Odluka koja sadrži te kriterije objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.
3. U slučaju spriječenosti suca kojem je predmet ustupljen ili dodijeljen kao sucu pojedincu, predsjednik Općeg suda određuje drugog suca koji će ga zamijeniti.

Odjeljak 2. Predsjednici vijeća

Članak 18.

Izbor predsjednikâ vijeća

1. Suci u skladu s člankom 9. stavkom 3. između sebe biraju predsjednike vijeća od tri suca i od pet sudaca.
2. Predsjednici vijeća od pet sudaca biraju se na razdoblje od tri godine. Mandat im se može obnoviti samo jednom.
3. Predsjednici vijeća od tri suca biraju se na određeno vrijeme.
4. Izbor predsjednikâ vijećâ od pet sudaca održava se odmah po izboru predsjednika i potpredsjednika Općeg suda predviđenog u članku 9.
5. Ako se mjesto predsjednika vijeća isprazni prije redovnog isteka njegova mandata, bira se njegov nasljednik za preostalo razdoblje.

6. Imena predsjednika vijeća izabranih u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 19.

Ovlasti predsjednika vijeća

1. Predsjednik vijeća izvršava ovlasti koje su mu dodijeljene ovim Poslovníkom, nakon što sasluša suca izvjestitelja.
2. Svaku odluku koja spada u njegove ovlasti predsjednik vijeća može prepustiti vijeću.

Članak 20.

Spriječenost predsjednika vijeća

Ne dovodeći u pitanje članak 10. stavak 5. i članak 11. stavak 4., u slučaju spriječenosti predsjednika vijeća, njegove dužnosti izvršava jedan od sudaca sastava prema redosljedu utvrđenom člankom 8.

Odjeljak 3. Vijećanje

Članak 21.

Način vijećanja

1. Vijećanja Općeg suda jesu i ostaju tajna.
2. Ako je bila održana rasprava, u vijećanju sudjeluju samo suci koji su sudjelovali na raspravi.
3. Svaki sudac koji sudjeluje u vijećanju iznosi svoje obrazloženo mišljenje.
4. Odluka Općeg suda određuje se na temelju zaključaka koje nakon konačne diskusije prihvati većina sudaca. Glasa se obrnutim redosljedom od onog iz članka 8., uz iznimku suca izvjestitelja koji glasa prvi i predsjednika koji glasa posljednji.

Članak 22.

Broj sudaca koji sudjeluju u vijećanju

Kad je zbog spriječenosti broj sudaca paran, sudac s najnižim položajem prema senioritetu u smislu članka 8. ne sudjeluje u vijećanju, osim ako je riječ o predsjedniku ili sucu izvjestitelju. U potonjem slučaju u vijećanju ne sudjeluje onaj sudac koji neposredno prethodi u položaju prema senioritetu.

Članak 23.

Kvorum velikog vijeća

1. Vijećanja velikog vijeća valjana su samo ako je prisutno jedanaest sudaca.
2. Ako zbog spriječenosti taj kvorum nije postignut, predsjednik Općeg suda određuje drugog suca radi postizanja kvoruma velikog vijeća.
3. Ako kvorum više nije postignut, a rasprava je već održana, izvršit će se zamjena kao u stavku 2., a nova rasprava održat će se na zahtjev glavne stranke. Opći sud može je održati i po službenoj dužnosti. Održavanje nove rasprave obvezno je kad su provedene mjere izvođenja dokazâ u skladu s člankom 91. točkama (a) i (d) te člankom 96. stavkom 2. Kad se nova rasprava ne održava, ne primjenjuje se članak 21. stavak 2.

Članak 24.

Kvorum vijećâ od tri suca i od pet sudaca

1. Vijećanja vijećâ od tri suca i od pet sudaca valjana su samo ako su prisutna tri suca.
2. Ako zbog spriječenosti u vijeću od tri suca ili od pet sudaca kvorum nije postignut, predsjednik tog vijeća određuje drugog suca iz istog vijeća koji će zamijeniti spriječenog suca. Ako nije moguće zamijeniti spriječenog suca drugim sucem iz istog vijeća, predsjednik tog vijeća o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji, u skladu s kriterijima o kojima je odlučio Opći sud, određuje drugog suca kako bi se postigao kvorum vijeća. Odluka koja sadrži te kriterije objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.
3. Ako kvorum više nije postignut, a rasprava je već održana, izvršit će se zamjena kao u stavku 2., a nova rasprava održat će se na zahtjev glavne stranke. Opći sud može je održati i po službenoj dužnosti. Održavanje nove rasprave obvezno je kad su provedene mjere izvođenja dokazâ u skladu s člankom 91. točkama (a) i (d) te člankom 96. stavkom 2. Održavanje nove rasprave obvezno je kad je potrebno zamijeniti više sudaca koji su sudjelovali na prvoj raspravi. Kad se nova rasprava ne održava, ne primjenjuje se članak 21. stavak 2.

Poglavlje 4.
DODJELA I NOVA DODJELA PREDMETA, ODREĐIVANJE SUDACA
IZVJESTITELJA, UPUĆIVANJE SASTAVIMA SUDA I USTUPANJE SUCU
POJEDINCU

Članak 25.
Kriteriji dodjele

1. Opći sud određuje kriterije raspodjele predmeta između vijeća. Opći sud može zadužiti jedno ili više vijeća za odlučivanje u predmetima iz posebnih područja.
2. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 26.
Početna dodjela predmeta i određivanje suca izvjestitelja

1. Nakon podnošenja akta kojim se pokreće postupak, predsjednik Općeg suda u najkraćem mogućem roku dodjeljuje predmete vijeću prema kriterijima koje je Opći sud odredio u skladu s člankom 25.
2. Predsjednik vijeća predlaže predsjedniku Općeg suda određivanje suca izvjestitelja za svaki predmet dodijeljen vijeću. O tome odlučuje predsjednik Općeg suda.
3. Ako je u nekom od vijeća od tri suca ili od pet sudaca broj sudaca raspoređenih u to vijeće veći od tri odnosno pet, predsjednik toga vijeća određuje suce koji će sudjelovati u odlučivanju u predmetu.

Članak 27.
Određivanje novog suca izvjestitelja i nova dodjela predmeta

1. U slučaju spriječenosti suca izvjestitelja, predsjednik nadležnog vijeća o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji određuje novog suca izvjestitelja. Ako novi sudac izvjestitelj nije raspoređen u vijeće kojemu je predmet početno dodijeljen, o predmetu će odlučivati vijeće kojega je član novi sudac izvjestitelj.
2. Kako bi se vodilo računa o povezanosti određenih predmeta, predsjednik Općeg suda može, obrazloženom odlukom i nakon savjetovanja sa sucima izvjestiteljima o kojima je riječ, izvršiti novu dodjelu predmeta kako bi se omogućilo da u svim predmetima o kojima je riječ postupa isti sudac izvjestitelj. Ako sudac izvjestitelj kojemu su tom novom dodjelom predmeti dodijeljeni ne pripada vijeću kojemu su predmeti početno dodijeljeni, o predmetima odlučuje vijeće kojega je član novi sudac izvjestitelj.
3. U interesu dobrog sudovanja i iznimno, predsjednik Općeg suda može, prije podnošenja prethodnog izvještaja iz članka 87., obrazloženom odlukom i nakon savjetovanja sa sucima o kojima je riječ, odrediti drugog suca izvjestitelja. Ako novi sudac izvjestitelj nije

raspoređen u vijeće kojemu je predmet početno dodijeljen, o predmetu odlučuje vijeće kojega je član novi sudac izvjestitelj.

4. Prije određivanja iz stavaka 1. do 3., predsjednik Općeg suda prikuplja očitovanja predsjednika vijeća o kojima je riječ.
5. U slučaju novog sastava vijeća na temelju odluke Općeg suda o raspoređivanju sudaca u vijeća, o predmetu odlučuje vijeće kojega je član sudac izvjestitelj nakon te odluke, ako predmet nije u vijećanju i ako nije otvoren usmeni dio postupka.

Članak 28. (4)

Upućivanje predmeta vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca

1. Kad to opravdava pravna složenost, važnost predmeta ili posebne okolnosti, predmet može biti upućen na odlučivanje velikom vijeću ili vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca.
2. Vijeće koje odlučuje o predmetu, potpredsjednik Općeg suda ili predsjednik Općeg suda mogu u bilo kojem stadiju postupka, po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke, predložiti plenarnoj konferenciji upućivanje predmeta u skladu sa stavkom 1.
3. Odluku o upućivanju predmeta vijeću sastavljenom od većeg broja sudaca donosi plenarna konferencija.
4. Odluku o upućivanju predmeta vijeću sastavljenom od manjeg broja sudaca donosi plenarna konferencija, nakon što sasluša glavne stranke.
5. Ako to zahtijeva država članica ili institucija Unije koja je stranka u postupku, o predmetu mora odlučivati vijeće od najmanje pet sudaca.

Članak 29. (3)

Ustupanje sucu pojedincu

1. O sljedećim predmetima, dodijeljenim vijeću od tri suca, može odlučivati sudac izvjestitelj kao sudac pojedinac kad je to prikladno s obzirom na nepostojanje složenih pravnih i činjeničnih pitanja, ograničenu važnost predmeta i nepostojanje drugih posebnih okolnosti te kad su predmeti bili ustupljeni pod uvjetima predviđenim ovim člankom:
  - (a) u postupcima iz članka 171. ovog Poslovnika;
  - (b) u postupcima pokrenutim na temelju članka 263. stavka 4. UFEU-a, članka 265. stavka 3. UFEU-a, članka 268. UFEU-a te članka 270. UFEU-a, a koji se odnose samo na pitanja koja su već razjašnjena ustaljenom sudskom praksom ili koja su dio niza predmeta s istim predmetom odlučivanja od kojih je jedan već pravomoćno riješen;
  - (c) u postupcima pokrenutim na temelju članka 272. UFEU-a.
2. Ustupanje predmeta sucu pojedincu nije moguće:

- (a) u slučaju tužbe za poništenje akta opće primjene ili u predmetima u kojima je izričito istaknut prigovor nezakonnosti akta opće primjene;
  - (b) u slučaju tužbe podnesene na temelju članka 270. UFEU-a u kojoj je izričito istaknut prigovor nezakonnosti akta opće primjene, osim ako je Sud ili Opći sud već odlučio o pitanjima koja se postavljaju tim prigovorom;
  - (c) u predmetima koji se tiču provedbe:
    - pravila tržišnog natjecanja i kontrole koncentracija,
    - pravila o državnim potporama,
    - pravila o mjerama za zaštitu trgovine,
    - pravila o zajedničkoj organizaciji poljoprivrednih tržišta uz iznimku predmeta koji su dio niza predmeta s istim predmetom odlučivanja od kojih je jedan već pravomoćno riješen.
3. Odluku o ustupanju predmeta sudu pojedincu donosi vijeće od tri suca pred kojim se vodi postupak, nakon što sasluša glavne stranke. Kad se država članica ili institucija Unije koja je stranka u postupku protivi dodjeli predmeta sudu pojedincu, o predmetu će i dalje odlučivati vijeće kojega je član sudac izvjestitelj.
4. Sudac pojedinac upućuje predmet vijeću ako utvrdi da pretpostavke za ustupanje više nisu ispunjene.

Poglavlje 5.
ODREĐIVANJE NEZAVISNIH ODVJETNIKA

Članak 30.

Okolnosti u kojima se može odrediti nezavisni odvjetnik

Ako Opći sud smatra da je to potrebno zbog složenosti pravnih ili činjeničnih pitanja predmeta, može mu pomagati nezavisni odvjetnik.

Članak 31.

Način određivanja nezavisnog odvjetnika

1. Odluku o određivanju nezavisnog odvjetnika za određeni predmet donosi plenarna konferencija na zahtjev vijeća kojemu je predmet dodijeljen ili upućen.
2. Predsjednik Općeg suda određuje suca koji izvršava dužnosti nezavisnog odvjetnika u tom predmetu.
3. Nakon što je određen nezavisni odvjetnik, njegova očitovanja saslušavaju se prije donošenja odluka iz članaka 16., 28., 45., 68., 70., 83., 87., 90., 92., 98., 103., 105., 106., 113., 126. do 132., 144., 151., 165., 168., 169. i 207. do 209.

Poglavlje 6.
TAJNIŠTVO

Odjeljak 1. Tajnik

Članak 32.
Imenovanje tajnika

1. Opći sud imenuje tajnika.
2. Kad se isprazni mjesto tajnika, objavljuje se oglas u *Službenom listu Europske unije*. Zainteresirane osobe mogu, u roku koji ne može biti kraći od tri tjedna, podnijeti prijave koje sadrže sve podatke o njihovom državljanstvu, sveučilišnom obrazovanju, poznavanju jezika, sadašnjim i prijašnjim profesionalnim aktivnostima kao i o njihovom pravničkom te međunarodnom iskustvu, ako ga imaju.
3. Glasanje se provodi po postupku predviđenom člankom 9. stavkom 3.
4. Tajnik se imenuje na razdoblje od šest godina. Mandat mu je obnovljiv. Opći sud može odlučiti da tajniku koji već obnaša dužnost obnovi mandat bez provođenja postupka predviđenog stavkom 2. U tom slučaju primjenjuje se stavak 3.
5. Tajnik polaže prisegu predviđenu člankom 5. i potpisuje izjavu predviđenu člankom 6.
6. Tajnika se može razriješiti samo ako više ne ispunjava potrebne uvjete ili ako ne izvršava obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti. Opći sud o tome odlučuje bez prisutnosti tajnika, nakon što omogući tajniku da iznese svoje očitovanje.
7. Ako se mjesto tajnika isprazni prije isteka njegova mandata, Opći sud imenuje novog tajnika na razdoblje od šest godina.
8. Ime tajnika izabranog u skladu s ovim člankom objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 33.
Zamjenik tajnika

Opći sud u skladu s postupkom za imenovanje tajnika može imenovati jednog ili više zamjenika tajnika koji pomažu tajniku i zamjenjuju ga u slučaju spriječenosti.

Članak 34.
Spriječenost tajnika i zamjenika tajnika

U slučaju spriječenosti tajnika i eventualnog zamjenika tajnika, predsjednik Općeg suda određuje dužnosnike ili službenike koji izvršavaju dužnost tajnika.

Članak 35.
Dužnosti tajnika

1. Tajnik je zadužen, pod nadzorom predsjednika Općeg suda, za zaprimanje, upućivanje i čuvanje svih dokumenata te za dostavu na temelju ovog Poslovnika.
2. Tajnik pomaže članovima Općeg suda u izvršavanju svih njihovih dužnosti.
3. Tajnik čuva žigove i odgovoran je za arhivu. Zadužen je za izdanja Općeg suda, uključujući i zbornik sudske prakse, te za objavu na internetu dokumenata koji se tiču Općeg suda.
4. Tajnik, pod nadzorom predsjednika Općeg suda i uz pomoć službi Suda Europske unije, osigurava upravno i financijsko poslovanje te računovodstvo Općeg suda.
5. Tajnik prisustvuje ročištima Općeg suda, ako ovim Poslovníkom nije drukčije određeno.

Članak 36.
Vođenje upisnika

1. U tajništvu se vodi upisnik za koji je odgovoran tajnik, a u koji se prema redu zaprimanja upisuju svi postupovni akti.
2. Tajnik stavlja zabilješku o upisu u upisnik na izvornike postupovnih akata ili na verzije koje se smatraju izvornicima u smislu odluke donesene na temelju članka 74., a na zahtjev stranaka i na ostale primjerke podnesene u tu svrhu.
3. Upisi u upisnik i zabilješke iz stavka 2. su javne isprave.

Članak 37.
Uvid u upisnik

Svatko može izvršiti uvid u upisnik u tajništvu i dobiti primjerke ili izvatke prema tarifi tajništva, koju određuje Opći sud na prijedlog tajnika.

Članak 38.
Pristup spisu predmeta

1. Uz iznimke iz članka 68. stavka 4., članka 103. do 105. kao i članka 144. stavka 7., svaka stranka u postupku ima pristup spisu predmeta i može dobiti primjerke postupovnih akata i otpравke rješenja i presuda, prema tarifi tajništva iz članka 37.
2. Nijedna treća osoba, bila ona privatna ili javna, nema pristup spisu predmeta bez izričitog dopuštenja predsjednika Općeg suda, koje se daje nakon što se saslušaju stranke. To

dopuštenje može se dati, u cijelosti ili djelomično, samo na temelju pisanog zahtjeva popraćenog detaljnim obrazloženjem opravdanog interesa za pristup spisu.

Odjeljak 2. Službe

Članak 39. (3)

Dužnosnici i ostali službenici

1. Dužnosnici i ostali službenici zaduženi da izravno pomažu predsjedniku, sucima i tajniku imenuju se u skladu s uvjetima propisanim Pravilnikom o osoblju. Odgovaraju tajniku, pod nadzorom predsjednika Općeg suda.
2. Pred predsjednikom Općeg suda, uz prisutnost tajnika, polažu jednu od sljedećih dviju prisega:

„Prisežem da ću odano, diskretno i savjesno izvršavati dužnosti koje mi povjerava Opći sud.“

ili

„Svečano izjavljujem da ću odano, diskretno i savjesno izvršavati dužnosti koje mi povjerava Opći sud.“

Poglavlje 7.
RAD OPĆEG SUDA

Članak 40.
Mjesto održavanja ročišta Općeg suda

Za održavanje jednog ili više određenih ročišta Opći sud može odabrati mjesto različito od mjesta svog sjedišta.

Članak 41.
Kalendar rada Općeg suda

1. Sudska godina započinje 1. rujna kalendarske godine i završava 31. kolovoza naredne godine.
2. Sudske praznike utvrđuje Opći sud.
3. U slučaju hitnosti, predsjednik Općeg suda i predsjednici vijeća mogu tijekom sudskih praznika sazvati suce i, ovisno o slučaju, nezavisnog odvjetnika.
4. Opći sud poštuje službene blagdane mjesta u kojem ima sjedište.
5. Opći sud može, iz opravdanih razloga, odobriti dopust sucima.
6. Dani sudskih praznika objavljuju se svake godine u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 42.
Plenarna konferencija

1. Odluke o administrativnim pitanjima i odluke iz članaka 7., 9., 11., 13., 15., 16., 18., 25., 28., 31. do 33., 41., 74. i 224. Opći sud donosi na plenarnoj konferenciji na kojoj sudjeluju i na kojoj imaju pravo odlučivanja svi suci, ne dovodeći u pitanje suprotne odredbe ovog Poslovnika. Na tim konferencijama uvijek je prisutan i tajnik, osim ako Opći sud ne odluči drukčije.
2. Kad se, nakon sazivanja plenarne konferencije, utvrdi da nije postignut kvorum iz članka 17. stavka 4. Statuta, predsjednik Općeg suda odgađa konferenciju dok se ne postigne kvorum.

Članak 43.
Sastavljanje zapisnikâ

1. Kad Opći sud zasjeda u prisutnosti tajnika, tajnik po potrebi sastavlja zapisnik koji potpisuju, ovisno o slučaju, predsjednik Općeg suda ili predsjednik vijeća i tajnik.

2. Kad Opći sud zasjeda bez prisutnosti tajnika, zadužuje suca s najnižim položajem prema senioritetu u smislu članka 8. da, ako je potrebno, sastavi zapisnik koji potpisuju, ovisno o slučaju, predsjednik Općeg suda ili predsjednik vijeća i sudac koji ga je sastavio.

GLAVA II. PRAVILA O JEZIKU

Članak 44. **Jezik postupka**

Jezici postupka su bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, irski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, njemački, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski.

Članak 45. **Određivanje jezika postupka**

1. U postupcima po izravnim tužbama u smislu članka 1. tužitelj izabire jezik postupka uz sljedeće iznimke:
  - (a) kad je tuženik država članica, fizička osoba koja je državljanin države članice ili pravna osoba koja ima pripadnost države članice, jezik postupka je službeni jezik te države; u slučaju kad država ima više službenih jezika, tužitelj može izabrati jedan od njih;
  - (b) na zajednički zahtjev glavnih stranaka može se dopustiti potpuna ili djelomična upotreba nekog drugog jezika navedenog u članku 44.
  - (c) na zahtjev jedne od stranaka, nakon što se saslušaju ostale stranke, može se, iznimno od odredbe iz točke (b), dopustiti potpuna ili djelomična upotreba nekog drugog jezika navedenog u članku 44. kao jezika postupka; takav zahtjev ne mogu podnijeti institucije.
2. Odluku o gore navedenim zahtjevima donosi predsjednik; on odluku mora prepustiti Općem sudu ako namjerava prihvatiti zahtjev bez suglasnosti svih stranaka.
3. Ne dovodeći u pitanje odredbe predviđene stavkom 1. točkama (b) i (c),
  - (a) u slučaju žalbe protiv odluka Službeničkog suda, predviđene člancima 9. i 10. Priloga I. Statutu, jezik postupka je jezik odluke Službeničkog suda protiv koje je podnesena žalba;
  - (b) u slučaju zahtjevâ za ispravak, zahtjevâ za dopunu odluke, prigovora protiv presude zbog ogluhe, prigovora trećeg kao i u slučajevima zahtjeva za tumačenje i zahtjeva za ponavljanje postupka ili u slučaju osporavanja troškova čiju je naknadu moguće tražiti, jezik postupka je jezik odluke na koju se zahtjevi ili osporavanja odnose.
4. Ne dovodeći u pitanje odredbe predviđene stavkom 1. točkama (b) i (c), u postupcima protiv odluka žalbenih vijeća Ureda iz članka 1., koje se odnose na primjenu pravila o uređenju intelektualnog vlasništva:
  - (a) jezik postupka izabire tužitelj ako je bio jedina stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda;

- (b) jezik tužbe, koji tužitelj izabire između jezika iz članka 44., postaje jezik postupka ako se tome, u roku koji je za to nakon podnošenja tužbe odredio tajnik, ne usprotivi nijedna druga stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda;
- (c) u slučaju da se neka druga stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda, osim tužitelja, protivi jeziku tužbe, jezik odluke koja se pobija pred Općim sudom postaje jezik postupka; u tom slučaju tajnik osigurava prijevod tužbe na jezik postupka.

Članak 46.

Upotreba jezika postupka

1. Jezik postupka posebice se upotrebljava u podnescima i izlaganjima stranaka, uključujući priložene dokazne elemente, kao i u zapisnicima i odlukama Općeg suda.
2. Uz svaki podneseni ili priloženi dokazni element sastavljen na jeziku koji nije jezik postupka mora se priložiti prijevod na jezik postupka.
3. Međutim, ako su dokazni elementi opsežni, mogu se podnijeti djelomični prijevodi istih. Predsjednik može u svakom trenutku zatražiti potpuniji ili cjelovit prijevod, bilo po službenoj dužnosti ili na zahtjev jedne od stranaka.
4. Iznimno od prethodnih odredaba, države članice ovlaštene su upotrebljavati svoj službeni jezik kad interveniraju u postupak koji je u tijeku pred Općim sudom. Ova se odredba odnosi kako na pisane dokumente tako i na usmene izjave. U svakom ovakvom slučaju, prijevod na jezik postupka osigurava tajnik.
5. Državama strankama Sporazuma o EGP-u, a koje nisu države članice, kao i Nadzornom tijelu EFTA-e može se odobriti upotreba jednog od jezika iz članka 44. koji nije jezik postupka kad interveniraju u neki postupak koji je u tijeku pred Općim sudom. Ova se odredba odnosi kako na pisane dokumente tako i na usmene izjave. U svakom ovakvom slučaju, prijevod na jezik postupka osigurava tajnik.
6. Kad svjedoci ili stručnjaci izjave da se ne mogu odgovarajuće izraziti na jednom od jezika iz članka 44., predsjednik im dopušta da daju svoje izjave na nekom drugom jeziku. Tajnik osigurava prijevod na jezik postupka.
7. Predsjednik pri vođenju rasprava, suci i, kad je to primjenjivo, nezavisni odvjetnik kad postavljaju pitanja te nezavisni odvjetnik u svojim mišljenjima mogu upotrebljavati jedan od jezika iz članka 44. koji nije jezik postupka. Tajnik osigurava prijevod na jezik postupka.

Članak 47.

Dužnosti tajnika u pitanjima jezika

Tajnik, na zahtjev suca, nezavisnog odvjetnika ili stranke, osigurava da se sve rečeno ili napisano tijekom postupka pred Općim sudom prevede na jezike izabrane među jezicima navedenim u članku 44.

Članak 48.

Jezik izdanja Općeg suda

Izdanja Općeg suda objavljuju se na jezicima iz članka 1. Uredbe Vijeća br. 1.

Članak 49.

Vjerodostojni tekstovi

Tekstovi sastavljeni na jeziku postupka ili, kad je to primjenjivo, na drugom jeziku odobrenom na temelju članka 45. i 46. su vjerodostojni tekstovi.

GLAVA III. IZRAVNE TUŽBE

Članak 50. **Područje primjene**

Odredbe ove glave primjenjuju se na izravne tužbe u smislu članka 1.

Poglavlje 1. OPĆE ODREDBE

Odjeljak 1. Zastupanje stranaka

Članak 51. **Obveza zastupanja**

1. Stranke mora zastupati agent ili odvjetnik, u skladu s uvjetima predviđenim člankom 19. Statuta.
2. Odvjetnik koji zastupa stranku ili joj pomaže, u tajništvu polaže dokument kojim se potvrđuje da je ovlašten za zastupanje pred sudovima države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o EGP-u.
3. Odvjetnici koji zastupaju stranku koja je pravna osoba privatnog prava moraju u tajništvu položiti punomoć koju je izdala ta osoba.
4. Ako dokumenti iz stavaka 2. i 3. nisu položeni, tajnik određuje stranci o kojoj je riječ razuman rok da ih podnese. U slučaju da ni po isteku tog roka nisu podneseni traženi dokumenti, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje ove formalnosti formalnu nedopuštenost tužbe ili podneska.

Odjeljak 2. Prava i obveze zastupnikâ stranaka

Članak 52. **Povlastice, imuniteti i olakšice**

1. Agenti, savjetnici i odvjetnici koji se pojavljuju pred Općim sudom ili pred bilo kojom sudbenom vlašću od koje je Opći sud zatražio pravnu pomoć uživaju imunitet u pogledu izgovorenih riječi i podnesenih pismena vezanih uz predmet ili stranke.
2. Agenti, savjetnici i odvjetnici također uživaju sljedeće povlastice i olakšice:
  - (a) svi papiri i dokumenti vezani uz postupak izuzeti su od pretrage i oduzimanja; u slučaju spora, carinski službenici ili policija mogu zapečatiti predmetne papire i

dokumente i uputiti ih bez odgađanja Općem sudu kako bi prošli provjeru u prisutnosti tajnika i zainteresirane osobe;

- (b) agenti, savjetnici i odvjetnici uživaju slobodu kretanja u mjeri nužnoj za ispunjenje svojih zadataka.

Članak 53.

Status zastupnika stranaka

1. Da bi imale pravo na povlastice, imunitete i olakšice spomenute u članku 52., sljedeće osobe moraju podnijeti dokaz o svom statusu kako slijedi:
  - (a) agenti, službenim dokumentom koji je izdala stranka koju zastupaju, koja primjerak istog odmah dostavlja tajniku;
  - (b) odvjetnici, dokumentom kojim se potvrđuje da su ovlašteni za zastupanje pred sudovima države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o EGP-u i, kad je stranka koju zastupaju pravna osoba privatnog prava, punomoći koju je izdala ta osoba;
  - (c) savjetnici, punomoći koju je izdala stranka kojoj pomažu.
2. Ako je potrebno, tajnik im izdaje iskaznicu. Njena je valjanost ograničena na određeni rok. Može se produljiti ili skratiti ovisno o trajanju postupka.

Članak 54.

Ukidanje imuniteta

1. Povlastice, imuniteti i olakšice predviđeni člankom 52. dodjeljuju se isključivo u interesu postupka.
2. Opći sud može ukinuti imunitet ako smatra da to nije u suprotnosti s interesom postupka.

Članak 55.

Isključenje iz postupka

1. Ako Opći sud smatra da je ponašanje agenta, savjetnika ili odvjetnika pred Općim sudom nespojivo s dostojanstvom Općeg suda ili zahtjevima dobrog sudovanja, ili ako se agent, savjetnik ili odvjetnik služi pravima koja ima na temelju svoje funkcije u svrhu različitu od one zbog koje su mu takva prava priznata, on o tome obavještava osobu o kojoj je riječ. Opći sud o tome može obavijestiti nadležna tijela kojima ta osoba odgovara. Primjerak obavijesti naslovljene na ta tijela upućuje se i toj osobi.
2. Iz istih razloga Opći sud u svakom trenutku, nakon što sasluša osobu o kojoj je riječ, može obrazloženim rješenjem isključiti iz postupka agenta, savjetnika ili odvjetnika. Takvo rješenje odmah je izvršno.

3. Kad je agent, savjetnik ili odvjetnik isključen iz postupka, s postupkom se zastaje do isteka roka koji određuje predsjednik kako bi se omogućilo zainteresiranoj stranci da odredi drugog agenta, savjetnika ili odvjetnika.
4. Odluke donesene na temelju ovog članka mogu se opozvati.

Članak 56.
Sveučilišni profesori

Odredbe ovog odjeljka primjenjuju se na sveučilišne profesore iz članka 19. stavka 7. Statuta.

Odjeljak 3. Dostava

Članak 57.
Načini dostave

1. Ne dovodeći u pitanje članak 77. stavak 2. i članak 80. stavak 1., izvršenje dostave predviđene Statutom i ovim Poslovníkom osigurava tajnik na način predviđen stavkom 4. ili putem telefaksa.
2. Ako iz tehničkih razloga ili zbog prirode ili opsežnosti akta dostavu nije moguće obaviti na način predviđen stavkom 1., dostava se obavlja na adresu zastupnika stranke o kojoj je riječ, preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom primjerka tog akta uz potvrdu o primitku. Adresata se o tome obavještava na način predviđen stavkom 4. ili telefaksom. U takvom se slučaju smatra da je preporučena pošiljka uručena adresatu deseti dan od njene predaje poštanskom uredu u mjestu sjedišta Općeg suda, osim ako se na temelju povratnice ne pokaže da je pošiljka primljena koji drugi dan ili ako adresat ne obavijesti tajnika, u roku od tri tjedna od kada je obaviješten na način predviđen stavkom 4. ili telefaksom, da nije primio dokument koji mu je trebao biti dostavljen.
3. Primjerke izvornika koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 2. priprema i ovjerava tajnik, osim ako ih ne podnose same stranke u skladu s člankom 73. stavkom 2.
4. Opći sud može odlukom odrediti uvjete pod kojima postupovni akt može biti dostavljen elektroničkim putem. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Odjeljak 4. Rokovi

Članak 58.
Računanje rokova

1. Postupovni rokovi predviđeni Ugovorima, Statutom i ovim Poslovníkom računaju se na sljedeći način:

- (a) ako rok izražen u danima, tjednima, mjesecima ili godinama počinje teći od trenutka kad je neki događaj nastupio ili je poduzeta neka radnja, dan kad je nastupio takav događaj ili je poduzeta takva radnja ne računa se u rok;
  - (b) rok izražen u tjednima, mjesecima ili godinama završava istekom dana koji, u zadnjem tjednu, zadnjem mjesecu ili zadnjoj godini, nosi jednak naziv ili jednak broj kao i dan kad je nastupio događaj ili je poduzeta radnja od koje se računa početak roka. Ako se, kod roka izraženog u mjesecima ili godinama, dan kada bi rok trebao isteći ne pojavljuje u zadnjem mjesecu, rok završava istekom posljednjeg dana tog mjeseca;
  - (c) kad je rok izražen u mjesecima i danima, prvo se računa cijeli mjesec, a potom dani;
  - (d) rokovi uključuju subote, nedjelje i službene blagdane;
  - (e) rokovi ne prestaju teći za vrijeme sudskih praznika.
2. Ako kraj roka pada u subotu, nedjelju ili na službeni blagdan, rok se produljuje do isteka prvog sljedećeg radnog dana.
  3. Popis službenih blagdana koje je odredio Sud i koji je objavljen u *Službenom listu Europske unije* primjenjuje se i na Opći sud.

Članak 59.

Tužba protiv akta institucije objavljenog u *Službenom listu Europske unije*

Kad rok za podnošenje tužbe protiv akta institucije počinje teći od trenutka objave tog akta u *Službenom listu Europske unije*, rok se računa, u smislu članka 58. stavka 1. točke (a), od isteka četrnaestog dana nakon dana te objave.

Članak 60.

Produljenje roka zbog udaljenosti

Postupovni se rokovi produljuju zbog udaljenosti za deset dana.

Članak 61.

Određivanje i produljenje rokova

1. Rokove koji se određuju na temelju ovog Poslovnika može produljiti onaj tko ih je odredio.
2. Predsjednik može na tajnika prenijeti ovlast određivanja ili produljenja nekih rokova, koju ima na temelju ovog Poslovnika.

Članak 62.

Postupovni akti podneseni izvan roka

Postupovni akt podnesen tajništvu nakon isteka roka koji je predsjednik ili tajnik odredio na temelju ovog Poslovnika može se prihvatiti samo na temelju odluke predsjednika u tom smislu.

Odjeljak 5. Odvijanje postupka i postupanje s predmetima

Članak 63.

Odvijanje postupka

Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe predviđene Statutom ili ovim Poslovníkom, postupak pred Općim sudom sastoji se od pisanog i usmenog dijela.

Članak 64.

Kontradiktornost postupka

Uz iznimke predviđene odredbama članka 68. stavka 4., članka 104., članka 105. stavka 8. kao i članka 144. stavka 7., Opći sud uzima u obzir samo postupovne akte i dokazne elemente s kojima su se odvjetnici i agenti stranaka mogli upoznati te se o istima očitovati.

Članak 65.

Dostava postupovnih akata i oduka donesenih tijekom postupka

1. Uz iznimku odredaba članka 68. stavka 4., članka 103. do 105. kao i članka 144. stavka 7., postupovni akti i dokazni elementi uloženi u spis predmeta dostavljaju se strankama.
2. Tajnik osigurava da se stranke upoznaju s odlukama donesenim tijekom postupka i uložanim u spis predmeta.

Članak 66.

Zaštita identiteta i neotkrivanje određenih podataka javnosti

Opći sud može, na obrazloženi zahtjev stranke podnesen kao zaseban akt ili po službenoj dužnosti, izostaviti ime stranke postupka ili imena ostalih osoba spomenutih u okviru postupka ili određene podatke iz dokumenata koji se odnose na predmet, a kojima javnost ima pristup, ako postoje opravdani razlozi da identitet osobe ili sadržaj tih podataka ostanu povjerljivi.

Članak 67.

Redoslijed postupanja s predmetima

1. Opći sud predmete rješava prema redoslijedu njihove spremnosti za postupanje.

2. Predsjednik može u posebnim okolnostima odlučiti da se određenom predmetu da prednost pri odlučivanju.

Članak 68.

Spajanje predmetâ

1. Više predmeta koji imaju isti predmet odlučivanja može se u svakom trenutku, po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke, zbog povezanosti spojiti u svrhu, alternativno ili kumulativno, pisanog ili usmenog dijela postupka ili u svrhu donošenja odluke kojom se završava postupak.
2. O spajanju odlučuje predsjednik. Prije te odluke predsjednik glavnim strankama određuje rok za podnošenje očitovanja o eventualnom spajanju, ako se o tome još nisu izjasnile.
3. Spojene predmete može se ponovno razdvojiti u skladu sa stavkom 2.
4. Sve stranke u spojenim predmetima mogu u tajništvu izvršiti uvid u spise spojenih predmeta. Međutim, na zahtjev stranke predsjednik može rješenjem isključiti iz uvida određene podatke iz spisa predmeta koji su povjerljive naravi.
5. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., postupovni akti uloženi u spise predmeta na koje se odnosi spajanje dostavljaju se strankama spojenih predmeta ako to zatraže zastupnici tih stranaka i ako su oni suglasni s načinom dostave iz članka 57. stavka 4.

Članak 69.

Prekid postupka

Ne dovodeći u pitanje članak 163., postupak koji je u tijeku može se prekinuti:

- (a) u slučajevima predviđenim člankom 54. stavkom 3. Statuta;
- (b) kad je Sudu podnesena žalba protiv odluke Općeg suda kojom se djelomično odlučuje o meritumu, odlučuje o prethodnom postupovnom pitanju vezanom uz prigovor nenadležnosti ili nedopuštenosti ili kojom se odbija intervencija;
- (c) na zahtjev jedne od glavnih stranaka, uz suglasnost druge glavne stranke;
- (d) u ostalim posebnim slučajevima, kad je to potrebno radi dobrog sudovanja.

Članak 70.

Odluka o prekidu i odluka o nastavku postupka

1. Odluku o prekidu postupka donosi predsjednik. Prije te odluke predsjednik glavnim strankama određuje rok za podnošenje očitovanja o eventualnom prekidu postupka, ako se o tome još nisu izjasnile.

2. Odluka o nastavku postupka prije prestanka prekida ili odluka predviđena člankom 71. stavkom 3. donosi se na način predviđen stavkom 1.

Članak 71.

Trajanje i učinci prekida

1. Prekid postupka nastupa na dan naznačen u odluci o prekidu ili, u nedostatku takve naznake, na dan donošenja takve odluke.
2. Za trajanja prekida ne teku postupovni rokovi, osim roka za intervenciju predviđenog člankom 143. stavkom 1.
3. Kad odluka o prekidu ne predviđa prestanak prekida, prekid prestaje na dan naznačen u odluci o nastavku postupka ili, u nedostatku takve naznake, na dan donošenja takve odluke.
4. Počevši od dana nastavka postupka nakon prekida, postupovni rokovi koji su prestali teći zamjenjuju se novim rokovima koji počinju teći od dana tog nastavka postupka.

Poglavlje 2.
POSTUPOVNI AKTI

Članak 72.

Zajednička pravila o podnošenju postupovnih akata

1. Postupovni akt podnosi se tajništvu u papirnoj verziji, kad je primjenjivo nakon upućivanja jednog primjerka izvornika tog akta telefaksom u skladu s člankom 73. stavkom 3. ili na način predviđen odlukom Općeg suda donesenom na temelju članka 74.
2. Na svakom postupovnom aktu navodi se datum. U pogledu postupovnih rokova, uzima se u obzir jedino dan i sat u Velikom Vojvodstvu Luksemburg u trenutku podnošenja tajništvu.
3. Svakom postupovnom aktu prilažu se dokazni elementi na koje se poziva, zajedno s popisom koji ih nabraja.
4. Ako su zbog opsežnosti dokaznog elementa postupovnom aktu priloženi samo izvaci, cjelovit dokazni element ili njegova cjelovita preslika podnosi se tajništvu.
5. Institucije predaju, u rokovima koje odredi predsjednik, prijevode svih postupovnih akata na druge jezike iz članka 1. Uredbe Vijeća br. 1.

Članak 73.

Podnošenje postupovnog akta tajništvu u papirnoj verziji

1. Izvornik postupovnog akta u papirnoj verziji mora vlastoručno potpisati agent ili odvjetnik stranke.
2. Taj akt, kao i svi prilozi koji su u njemu navedeni, predaje se zajedno s tri primjerka za Opći sud i onoliko primjeraka koliko ima stranaka u postupku. Te primjerke ovjerava stranka koja ih podnosi.
3. Iznimno od članka 72. stavka 2. druge rečenice, dan i sat kad je u tajništvu putem telefaksa zaprimljena cjelovita preslika potpisanog izvornika postupovnog akta, uključujući i popis dokaznih elemenata iz članka 72. stavka 3., uzimaju se u obzir u svrhu računanja postupovnih rokova pod uvjetom da je potpisani izvornik akta, s priložima i primjercima iz stavka 2., podnesen tajništvu najkasnije deset dana kasnije. Članak 60. ne primjenjuje se na taj rok od deset dana.

Članak 74.

Podnošenje elektroničkim putem

Opći sud može odlukom odrediti uvjete pod kojima se postupovni akt upućen tajništvu elektroničkim putem smatra izvornikom tog akta. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 75.
Duljina podnesaka

1. Opći sud, u skladu s člankom 224., određuje najveću dopuštenu duljinu podnesaka koji se podnose u okviru ove glave.
2. Predsjednik može dopustiti prekoračenje najveće dopuštene duljine podnesaka samo u pravno ili činjenično posebno složenim slučajevima.

Poglavlje 3.
PISANI DIO POSTUPKA

Članak 76.
Sadržaj tužbe

Tužba iz članka 21. Statuta sadrži:

- (a) ime i stalnu adresu tužitelja;
- (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika tužitelja;
- (c) naznaku glavne stranke protiv koje se tužba podnosi;
- (d) predmet spora, tužbene razloge i argumente kao i sažeti prikaz tih razloga;
- (e) tužbeni zahtjev;
- (f) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge.

Članak 77.
Informacije koje se tiču dostave

1. Za potrebe postupka u tužbi se naznačuje je li način dostave s kojim je zastupnik tužitelja suglasan onaj iz članka 57. stavka 4. ili putem telefaksa.
2. Ako tužba ne udovoljava uvjetima iz stavka 1., svaka se dostava stranci o kojoj je riječ za potrebe postupka obavlja tako dugo dok se taj nedostatak ne otkloni, preporučenom pošiljkom adresiranom na zastupnika stranke. U tom slučaju redovna dostava smatra se izvršenom predajom preporučene pošiljke pošti u mjestu sjedišta Općeg suda.

Članak 78. (3)
Prilozi tužbi

1. Tužbi se po potrebi prilažu dokumenti navedeni u članku 21. stavku 2. Statuta.
2. Tužbi podnesenoj na temelju članka 270. UFEU-a po potrebi se prilažu žalba u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju i odluka o žalbi uz naznake dana podnošenja žalbe i dana dostave odluke.
3. Tužbi podnesenoj na temelju arbitražne klauzule sadržane u ugovoru javnog ili privatnog prava, koji je sklopila Unija ili koji je sklopljen za njen račun na temelju članka 272. UFEU-a, mora biti priložen primjerak ugovora koji sadrži tu klauzulu.
4. Ako je tužitelj pravna osoba privatnog prava, on tužbi prilaže noviji dokaz svog pravnog postojanja (izvadak iz sudskog registra, izvadak iz registra udruga ili kakav drugi službeni dokument).

5. Tužbi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3.
6. Ako tužba nije u skladu s pretpostavkama iz stavaka 1. do 5., tajnik tužitelju određuje razuman rok za podnošenje gore navedenih dokumenata. Ako nedostatak ne bude otklonjen u za to određenom roku, Opći sud odlučuje izaziva li neispunjenje tih pretpostavki formalnu nedopuštenost tužbe.

Članak 79.

Priopćenje u Službenom listu Europske unije

U *Službenom listu Europske unije* objavljuje se priopćenje o danu podnošenja akta kojim se pokreće postupak, imenima glavnih stranaka, tužbenom zahtjevu kao i o naznakama iznesenih razloga i glavnih argumenata.

Članak 80. (3)

Dostava tužbe

1. Tužba se dostavlja tuženiku slanjem ovjerenog primjerka tužbe preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom uz potvrdu o primitku. Ako se tuženik prethodno suglasio da mu se tužbe dostavljaju na način predviđen člankom 57. stavkom 4. ili putem telefaksa, dostava tužbe može se obaviti na taj način.
2. U slučajevima predviđenim člankom 78. stavkom 6., dostava se obavlja odmah po otklanjanju nedostatka ili čim Opći sud dopusti tužbu, bez obzira na nedostatke navedene u tom članku.

Članak 81. (3)

Odgovor na tužbu

1. Tuženik podnosi odgovor na tužbu u roku od dva mjeseca od dostave tužbe. Taj odgovor na tužbu sadrži:
  - (a) ime i stalnu adresu tuženika;
  - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika tuženika;
  - (c) razloge i argumente;
  - (d) zahtjev tuženika;
  - (e) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge.
2. Na odgovor na tužbu primjenjuju se članak 77. i članak 78. stavci 4. do 6.
3. Na obrazloženi zahtjev tuženika, predsjednik u iznimnim okolnostima može produžiti rok predviđen stavkom 1.

Članak 82.
Upućivanje dokumenata

Kad Europski parlament, Vijeće ili Europska komisija nisu stranke u postupku, Opći sud upućuje im primjerak tužbe i odgovora na tužbu, bez priloga tim dokumentima, kako bi im omogućio da utvrde poziva li se u njima na neprimjenjivost kojeg od njihovih akata u smislu članka 277. UFEU-a.

Članak 83.
Replika i odgovor na repliku

1. Tužba i odgovor na tužbu mogu se dopuniti replikom tužitelja i odgovorom tuženika na repliku, osim ako Opći sud ne odluči da druga razmjena podnesaka nije potrebna jer je sadržaj spisa dostatan.
2. Kad Opći sud odluči da druga razmjena podnesaka nije potrebna, može još dopustiti glavnim strankama da dopune spis predmeta ako tužitelj u roku od dva tjedna od dostave te odluke podnese obrazloženi zahtjev u tom smislu.
3. Predsjednik određuje rok u kojem se moraju podnijeti ovi postupovni akti. Predsjednik može odrediti i pitanja na koja se replika i odgovor na repliku trebaju odnositi.

Poglavlje 4.
RAZLOZI, DOKAZI I PRILAGODBA TUŽBE

Članak 84.
Novi razlozi

1. Tijekom postupka zabranjeno je iznositi nove razloge, osim ako se ne temelje na pravnim ili činjeničnim pitanjima za koja se saznalo tijekom postupka.
2. Eventualni novi razlozi iznose se tijekom druge razmjene podnesaka te se označavaju kao takvi. Kad se za pravna ili činjenična pitanja koja opravdavaju iznošenje novih razloga sazna nakon druge razmjene podnesaka ili nakon što je odlučeno da se takva razmjena neće dopustiti, glavna stranka o kojoj je riječ mora iznijeti nove razloge čim sazna za navedena pitanja.
3. Ne dovodeći u pitanje naknadnu odluku Općeg suda o dopuštenosti novih razloga, predsjednik omogućuje drugim strankama da odgovore na te razloge.

Članak 85.
Dokazi i dokazni prijedlozi

1. Dokazi i dokazni prijedlozi podnose se u okviru prve razmjene podnesaka.
2. Glavne stranke mogu podnositi dokaze i stavljati dokazne prijedloge u prilog svojim argumentima i u replici i odgovoru na repliku, pod uvjetom da opravdaju kašnjenje u podnošenju takvih dokaza odnosno stavljanju dokaznih prijedloga.
3. Iznimno, glavne stranke mogu podnositi dokaze i stavljati dokazne prijedloge i prije zatvaranja usmenog dijela postupka ili prije odluke Općeg suda o neprovođenju usmenog dijela postupka, pod uvjetom da opravdaju kašnjenje u podnošenju takvih dokaza odnosno stavljanju dokaznih prijedloga.
4. Ne dovodeći u pitanje odluku Općeg suda o dopuštenosti dokaza ili dokaznih prijedloga podnesenih na temelju stavaka 2. i 3., predsjednik omogućuje drugim strankama da o njima zauzmu stajalište.

Članak 86. (3)
Prilagodba tužbe

1. Kad se akt čije se poništenje zahtijeva zamijeni ili izmijeni drugim aktom istog predmeta, tužitelj može, prije zatvaranja usmenog dijela postupka ili prije odluke Općeg suda o neprovođenju usmenog dijela postupka, prilagoditi tužbu kako bi se uzeo u obzir taj novi čimbenik.

2. Prilagodba tužbe mora se izvršiti zasebnim aktom i u roku predviđenom člankom 263. stavkom 6. UFEU-a, u kojem se može zahtijevati poništenje akta koji opravdava prilagodbu.
3. U postupcima pokrenutim na temelju članka 270. UFEU-a prilagodba tužbe mora se izvršiti zasebnim aktom i, iznimno od stavka 2., u roku predviđenom člankom 91. stavkom 3. Pravilnika o osoblju, u kojem se može zahtijevati poništenje akta koji opravdava prilagodbu tužbe.
4. Podnesak kojim se vrši prilagodba sadrži:
  - (a) prilagođeni tužbeni zahtjev;
  - (b) po potrebi prilagođene tužbene razloge i argumente;
  - (c) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge vezane uz prilagodbu tužbenog zahtjeva.
5. Podnesku kojim se vrši prilagodba prilaže se akt koji opravdava prilagodbu tužbe. Ako taj akt nije podnesen, tajnik tužitelju određuje razuman rok za njegovo podnošenje. Ako u tom roku taj nedostatak ne bude otklonjen, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje tog zahtjeva nedopuštenost podneska kojim se vrši prilagodba tužbe.
6. Ne dovodeći u pitanje naknadnu odluku Općeg suda o dopuštenosti podneska kojim se vrši prilagodba tužbe, predsjednik tuženiku određuje rok za odgovor na podnesak kojim se vrši prilagodba.
7. Predsjednik, kad je to primjenjivo, intervenijentima određuje rok za dopunu njihovih intervencijskih podnesaka s obzirom na podnesak kojim se vrši prilagodba tužbe i odgovor na taj podnesak. U tu svrhu, ti se podnesci istodobno dostavljaju intervenijentima.

Poglavlje 5.
PRETHODNI IZVJEŠTAJ

Članak 87.
Prethodni izvještaj

1. Nakon zatvaranja pisanog dijela postupka, predsjednik određuje dan kad sudac izvjestitelj Općem sudu podnosi prethodni izvještaj.
2. Prethodni izvještaj sadrži analizu relevantnih činjeničnih i pravnih pitanja istaknutih u tužbi, prijedloge o tome treba li poduzimati mjere upravljanja postupkom ili izvođenja dokaza, prijedloge o održavanju usmenog dijela postupka i o eventualnom upućivanju predmeta velikom vijeću ili vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca te prijedloge o eventualnom ustupanju predmeta sucu pojedincu.
3. Opći sud odlučuje o prijedlozima suca izvjestitelja i, po potrebi, o otvaranju usmenog dijela postupka.

Poglavlje 6.
MJERE UPRAVLJANJA POSTUPKOM I IZVOĐENJA DOKAZÂ

Članak 88.
Opće odredbe

1. Mjere upravljanja postupkom i izvođenja dokazâ mogu se odrediti ili izmijeniti u bilo kojem stadiju postupka, po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke.
2. U zahtjevu iz stavka 1. potrebno je precizno naznačiti predmet traženih mjera i razloge koji ih opravdavaju. Kad je taj zahtjev podnesen nakon prve razmjene podnesaka, stranka koja ga podnosi mora iznijeti razloge zbog kojih ga nije mogla podnijeti ranije.
3. U slučaju zahtjeva za određivanje mjera upravljanja postupkom ili izvođenja dokazâ, predsjednik omogućuje drugim strankama da o tome zauzmu stajalište.

Odjeljak 1. Mjere upravljanja postupkom

Članak 89.
Predmet

1. Mjere upravljanja postupkom imaju za cilj osigurati pripremu predmetâ za raspravu, odvijanje postupaka i rješavanje sporova u najboljim mogućim uvjetima.
2. Mjere upravljanja postupkom imaju za cilj posebice:
  - (a) osigurati dobro odvijanje pisanog ili usmenog dijela postupka i lakše izvođenje dokazâ;
  - (b) odrediti pitanja u pogledu kojih stranke moraju dopuniti svoju argumentaciju ili koja zahtijevaju izvođenje dokazâ;
  - (c) pobliže odrediti sadržaj zahtjeva, razloga i argumenata stranaka te razjasniti pitanja koja su među strankama sporna;
  - (d) olakšati mirno rješavanje sporova.
3. Mjere upravljanja postupkom mogu se, među ostalim, sastojati od:
  - (a) postavljanja pitanja strankama;
  - (b) pozivanja stranaka na pisano ili usmeno očitovanje o određenim aspektima spora;
  - (c) zahtijevanja podataka od stranaka ili od trećih osoba iz članka 24. stavka 2. Statuta;
  - (d) zahtijevanja od stranaka podnošenja svih dokaznih elemenata u vezi s predmetom;

- (e) pozivanja stranaka na sastanke.
4. Kad se održava rasprava, Opći sud, u mjeri u kojoj je to moguće, poziva stranke da svoja izlaganja usredotoče na jedno ili više određenih pitanja.

Članak 90.
Postupak

1. O mjerama upravljanja postupkom odlučuje Opći sud.
2. Ako Opći sud odluči odrediti mjere upravljanja postupkom i ne provede ih sâm, za to zadužuje suca izvjestitelja.

Odjeljak 2. Mjere izvođenja dokazâ

Članak 91.
Predmet

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 24. i 25. Statuta, mjere izvođenja dokazâ mogu biti:

- (a) osobna nazočnost stranaka;
- (b) zahtijevanje od stranke da podnese podatke ili sve dokazne elemente u vezi s predmetom;
- (c) zahtijevanje podnošenja dokumenata pristup kojima je odbila institucija, u okviru postupka o zakonitosti tog odbijanja;
- (d) saslušanje svjedoka;
- (e) vještačenje;
- (f) očevid.

Članak 92.
Postupak

1. Opći sud određuje prikladne mjere rješenjem u kojem naznačuje činjenice koje su predmet dokazivanja.
2. Prije nego što Opći sud odredi mjere izvođenja dokazâ iz članka 91. točaka (d) do (f), saslušavaju se stranke.
3. Mjera izvođenja dokaza iz članka 91. točke (b) može se odrediti samo ako stranka na koju se mjera odnosi nije udovoljila u tu svrhu prethodno određenoj mjeri upravljanja

postupkom ili ako stranka na koju se mjera odnosi to izričito zahtijeva i opravda potrebu da se takva mjera odredi u obliku rješenja o izvođenju dokaza. Rješenjem o izvođenju dokaza može se predvidjeti da zastupnici stranaka mogu izvršiti uvid u podatke i dokazne elemente koje je Opći sud zaprimio na temelju tog rješenja samo u tajništvu, bez mogućnosti izrade preslika.

4. Ako Opći sud odluči odrediti izvođenje dokazâ, a ne izvede ih sâm, za to zadužuje suca izvjestitelja.
5. Nezavisni odvjetnik sudjeluje u mjerama izvođenja dokazâ.
6. Stranke mogu prisustvovati mjerama izvođenja dokazâ.
7. Mogu se podnositi dokazi o protivnom i dopunjavati postojeći dokazni prijedlozi.

Članak 93.

Pozivanje svjedokâ

1. Svjedoci čije je saslušanje potrebno pozivaju se rješenjem iz članka 92. stavka 1. koje sadrži:
  - (a) imena, svojstvo i stalnu adresu svjedokâ;
  - (b) dan i mjesto saslušanja;
  - (c) naznaku činjenica koje treba utvrditi i svjedokâ koje treba saslušati o svakoj od tih činjenica.
2. Svjedoke poziva Opći sud, po potrebi nakon polaganja predujma iz članka 100. stavka 1.

Članak 94.

Saslušanje svjedokâ

1. Nakon provjere identiteta svjedoka, predsjednik ih upozorava da moraju potvrditi istinitost svojih iskaza na način predviđen stavkom 5. i člankom 97.
2. Svjedoke saslušava Opći sud, uz pozivanje stranaka. Nakon davanja iskaza, predsjednik može, na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti, postavljati pitanja svjedocima.
3. Istu ovlast imaju svaki sudac i nezavisni odvjetnik.
4. Pod nadzorom predsjednika, pitanja svjedocima mogu postavljati zastupnici stranaka.
5. Uz primjenu članka 97., nakon davanja iskaza svjedok polaže sljedeću prisegu:

„Prisežem da sam govorio istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.“
6. Opći sud može, nakon što sasluša glavne stranke, osloboditi svjedoka polaganja prisege.

Članak 95.
Obveze svjedokâ

1. Uredno pozvani svjedoci dužni su odazvati se pozivu i prisustvovati saslušanju.
2. Ako se, bez opravdanog razloga, uredno pozvani svjedok ne pojavi pred Općim sudom, Opći sud može ga kazniti novčanom kaznom u najvišem iznosu od 5.000 eura i odrediti novo pozivanje svjedoka o njegovu trošku.
3. Istom kaznom može se kazniti svjedok koji, bez opravdanog razloga, odbije svjedočiti ili položiti prisegu.

Članak 96.
Vještačenje

1. Rješenjem kojim se imenuje stručnjak utvrđuje se njegova zadaća i određuje rok za podnošenje njegova izvještaja.
2. Nakon podnošenja izvještaja i njegove dostave strankama, Opći sud može odrediti da se stručnjaka sasluša, uz pozivanje stranaka. Predsjednik može postavljati pitanja stručnjaku na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti.
3. Istu ovlast imaju svaki sudac i nezavisni odvjetnik.
4. Pod nadzorom predsjednika, pitanja stručnjaku mogu postavljati zastupnici stranaka.
5. Uz primjenu članka 97., nakon podnošenja izvještaja stručnjak polaže sljedeću prisegu:
„Prisežem da sam svoju zadaću ispunio savjesno i nepristrano.“
6. Opći sud može, nakon što sasluša glavne stranke, osloboditi stručnjaka polaganja prisege.

Članak 97.
Prisega svjedokâ i stručnjakâ

1. Predsjednik upozorava osobe koje u svojstvu svjedoka ili stručnjaka trebaju položiti prisegu pred Općim sudom da govore istinu odnosno da svoju zadaću izvrše savjesno i nepristrano te ih upozorava na kaznenopravne posljedice predviđene njihovim nacionalnim pravom za slučaj povrede te obveze.
2. Svjedoci i stručnjaci polažu prisegu u skladu s člankom 94. stavkom 5. odnosno člankom 96. stavkom 5. ili u obliku predviđenom njihovim nacionalnim pravom.

Članak 98.

Kršenje prisege svjedokâ i stručnjakâ

1. Opći sud može odlučiti nadležnim tijelima države članice navedenim u Dodatku Poslovniku Suda, čiji su sudovi nadležni za kazneni progon, prijaviti davanje lažnog iskaza svjedoka ili stručnjaka pred Općim sudom pod prisegom.
2. Upućivanje odluke Općeg suda osigurava tajnik. U odluci se navode činjenice i okolnosti na kojima se prijava temelji.

Članak 99.

Izuzeće svjedoka ili stručnjaka

1. Ako jedna od stranaka zatraži izuzeće svjedoka ili stručnjaka zbog nesposobnosti ili neprikladnosti ili nekog drugog razloga, ili ako svjedok ili stručnjak odbije dati iskaz ili položiti prisegu, o tome odlučuje Opći sud.
2. Izuzeće svjedoka ili stručnjaka potrebno je zatražiti u roku od dva tjedna od dostave rješenja kojim se poziva svjedok ili imenuje stručnjak, aktom u kojem se navode razlozi za izuzeće i dokazni prijedlozi.

Članak 100.

Troškovi svjedokâ i stručnjakâ

1. Kad odredi saslušanje svjedoka ili vještačenje, Opći sud može tražiti od glavnih stranaka ili jedne od njih da položi predujam dostatan za naknadu troškova svjedoka ili stručnjaka.
2. Svjedoci i stručnjaci imaju pravo na naknadu troškova puta i boravka. Predujam tih troškova može im se isplatiti iz blagajne Općeg suda.
3. Svjedoci imaju pravo na naknadu izgubljene zarade, a stručnjaci na nagradu za svoj rad. Ti iznosi isplaćuju se svjedocima i stručnjacima iz blagajne Općeg suda nakon izvršenja njihovih dužnosti odnosno zadatka.

Članak 101.

Molba za pravnu pomoć

1. Opći sud može, na zahtjev glavnih stranaka ili po službenoj dužnosti, uputiti molbe za pravnu pomoć radi saslušanja svjedokâ ili stručnjakâ.
2. Molba za pravnu pomoć upućuje se rješenjem. To rješenje sadrži imena, svojstvo i stalnu adresu svjedokâ ili stručnjakâ, naznaku činjenica o kojima će se saslušati svjedoci ili stručnjaci, naznaku stranaka, njihovih zastupnika kao i njihovu adresu te sažeti prikaz predmeta spora.
3. Tajnik rješenje upućuje nadležnom tijelu države članice, navedenom u Dodatku Poslovniku Suda, na čijem području treba provesti saslušanje svjedokâ ili stručnjakâ. Po

potrebi, rješenju prilaže prijevod na službeni jezik ili službene jezike države članice kojoj se rješenje upućuje.

4. Tijelo određeno na temelju stavka 3. prosljeđuje rješenje pravosudnom tijelu nadležnom prema svojem nacionalnom pravu.
5. Nadležno pravosudno tijelo postupi po molbi za pravnu pomoć u skladu s odredbama svog nacionalnog prava. Po okončanju postupanja nadležno pravosudno tijelo prosljeđuje tijelu određenom na temelju stavka 3. rješenje o molbi za pravnu pomoć, dokumente vezane uz postupanje po molbi i popis troškova. Ti se dokumenti šalju tajniku.
6. Tajnik osigurava prijevod dokumenata na jezik postupka.
7. Opći sud snosi troškove molbe za pravnu pomoć, uz mogućnost da ih, ovisno o slučaju, naplati od glavnih stranaka.

Članak 102.

Zapisnik s ročišta za izvođenje dokazâ

1. Tajnik sastavlja zapisnik sa svakog ročišta za izvođenje dokazâ. Zapisnik potpisuju predsjednik i tajnik. Zapisnik je javna isprava.
2. Kad je riječ o saslušanju svjedoka ili stručnjaka, zapisnik potpisuju predsjednik ili sudac izvjestitelj koji je bio zadužen obaviti saslušanje te tajnik. Prije tog potpisivanja, svjedoku ili stručnjaku mora se omogućiti da provjeri sadržaj zapisnika i da ga potpiše.
3. Zapisnik se dostavlja strankama.

Odjeljak 3. Postupanje s povjerljivim podacima, dokaznim elementima i dokumentima podnesenim na temelju mjera izvođenja dokazâ

Članak 103.

Postupanje s povjerljivim podacima i dokaznim elementima

1. Kad Opći sud treba, na temelju pravnih i činjeničnih elemenata koje je iznijela glavna stranka, provjeriti povjerljivu narav, u odnosu na drugu glavnu stranku, određenih podataka ili dokaznih elementa koji su mu podneseni na temelju mjere izvođenja dokaza iz članka 91. točke (b), a koji mogu biti relevantni za odlučivanje o sporu, ti se podaci ili dokazni elementi u stadiju te provjere ne priopćavaju toj drugoj stranci.
2. Kad Opći sud tijekom provjere iz stavka 1. zaključi da su određeni podaci ili dokazni elementi koji su mu podneseni relevantni za odlučivanje o predmetu i povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku, procijenit će važnost te povjerljive naravi s jedne strane i zahtjevâ vezanih uz pravo na djelotvornu pravnu zaštitu, posebice uz poštovanje načela kontradiktornosti, s druge strane.

3. Nakon procjene važnosti iz stavka 2., Opći sud može odlučiti upoznati drugu glavnu stranku s povjerljivim podacima ili dokaznim elementima, po potrebi uvjetujući njihovo otkrivanje preuzimanjem posebnih obveza, ili može odlučiti da ih neće priopćiti, pri čemu će obrazloženim rješenjem pobliže odrediti načine na koje će ta druga glavna stranka moći u najvećoj mogućoj mjeri iznijeti svoja očitovanja, primjerice nalaganjem podnošenja verzije koja nije povjerljiva ili sažetka podataka ili dokaznih elemenata koji nije povjerljiv, a koji sadrže njihov bitan sadržaj.
4. Postupovni režim iz ovog članka ne primjenjuje se na slučajeve iz članka 105.

Članak 104.

Dokumenti pristup kojima je odbila institucija

Kad je Općem sudu, u okviru postupka koji se tiče zakonitosti odluke institucije o odbijanju pristupa dokumentu, na temelju mjere izvođenja dokaza iz članka 91. točke (c) podnesen dokument pristup kojemu je bio odbijen, taj se dokument ne priopćuje drugim strankama.

Poglavlje 7.
PODACI ILI DOKAZNI ELEMENTI KOJI SE ODOSE NA SIGURNOST UNIJE ILI
JEDNE ILI VIŠE NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA ILI NA VOĐENJE NJIHOVIH
MEĐUNARODNIH ODNOSA

Članak 105. (2)

**Postupanje s podacima ili dokaznim elementima koji se odnose na sigurnost Unije ili
jedne ili više njezinih država članica ili na vođenje njihovih međunarodnih odnosa**

1. Kad, protivno načelu kontradiktornosti iz članka 64. iz kojeg proizlazi da se svi podaci i dokazni elementi u cijelosti priopćavaju strankama, glavna stranka svoje zahtjeve namjerava utemeljiti na određenim podacima ili dokaznim elementima ističući pritom da bi njihovo priopćavanje ugrozilo sigurnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili vođenje njihovih međunarodnih odnosa, te podatke ili dokazne elemente podnosi zasebnim aktom. Njemu prilaže zahtjev za povjerljivo postupanje s tim podacima ili dokaznim elementima koji sadrži važne razloge koji, u strogo ograničenom opsegu koji zahtijeva situacija, opravdavaju očuvanje njihove povjerljive naravi i koji se protive njihovom priopćavanju drugoj glavnoj stranci. Zahtjev za povjerljivo postupanje također se podnosi zasebnim aktom i ne sadrži nikakve povjerljive elemente. Kad je podatke ili dokazne elemente za koje se traži povjerljivo postupanje glavnoj stranci prosljedila jedna ili više država članica, važni razlozi koje je glavna stranka iznijela kao opravdanje povjerljivog postupanja s njima mogu uključivati one koje je pružila jedna ili više država članica o kojima je riječ.
2. Opći sud na temelju mjere izvođenja dokaza može zatražiti podnošenje podataka ili dokaznih elemenata čija se povjerljiva narav temelji na razlozima iz stavka 1. U slučaju odbijanja, Opći sud o tome sastavlja službenu zabilješku. Iznimno od odredaba članka 103., na te podatke ili dokazne elemente podnesene na temelju mjere izvođenja dokaza primjenjuje se postupovni režim iz ovog članka.
3. U stadiju ispitivanja relevantnosti za odlučivanje o sporu podataka ili dokaznih elemenata koje je glavna stranka podnijela u skladu sa stavkom 1. ili 2. i njihove povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku, ti podaci ili dokazni elementi ne priopćavaju se drugoj glavnoj stranci.
4. Kad Opći sud nakon ispitivanja iz stavka 3. odluči da su podaci ili dokazni elementi koji su mu podneseni relevantni za odlučivanje o sporu i da nisu povjerljive naravi za potrebe postupka pred Općim sudom, traži od stranke o kojoj je riječ odobrenje za priopćavanje tih podataka ili dokaznih elemenata drugoj glavnoj stranci. Ako se stranka takvom priopćavanju usprotivi u roku koji odredi predsjednik ili ne odgovori u tom roku, ti podaci ili dokazni elementi ne uzimaju se u obzir prilikom odlučivanja o predmetu i vraćaju joj se.
5. Kad Opći sud nakon ispitivanja iz stavka 3. odluči da su određeni podaci ili dokazni elementi koji su mu podneseni relevantni za odlučivanje o sporu i povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku, ne priopćuje ih toj glavnoj stranci. Nakon toga izvršava procjenu važnosti, s jedne strane, zahtjevâ vezanih uz pravo na djelotvornu pravnu zaštitu, posebice uz poštovanje načela kontradiktornosti, i, s druge strane, zahtjevâ koji

proizlaze iz sigurnosti Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili iz vođenja njihovih međunarodnih odnosa.

6. Nakon procjene važnosti iz stavka 5., Opći sud donosi obrazloženo rješenje kojim se pobliže određuju načini na koje je moguće zahtjevima iz tog stavka istovremeno udovoljiti, primjerice tako da stranka o kojoj je riječ podnese, u svrhu naknadnog priopćavanja drugoj glavnoj stranci, verziju koja nije povjerljiva ili sažetak podataka ili dokaznih elemenata koji nije povjerljiv, a koji sadrže njihov bitan sadržaj i koji omogućuju drugoj glavnoj stranci da u najvećoj mogućoj mjeri iznese svoja očitovanja.
7. Podatke ili dokazne elemente koji su povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku može u roku od dva tjedna od dostave odluke donesene na temelju stavka 5. u cijelosti ili djelomično povući glavna stranka koja ih je podnijela u skladu sa stavcima 1. ili 2. Povučeni podaci ili dokazni elementi ne uzimaju se u obzir pri odlučivanju o predmetu i vraćaju se glavnoj stranci o kojoj je riječ.
8. Kad Opći sud smatra da su podaci ili dokazni elementi koji zbog svoje povjerljive naravi nisu bili priopćeni drugoj glavnoj stranci na načine iz stavka 6. neophodni za odlučivanje o sporu, on može, iznimno od članka 64. i ograničujući se na nužno, utemeljiti svoju odluku na tim podacima ili dokaznim elementima. Prilikom ocjene tih podataka ili dokaznih elemenata, Opći sud vodi računa o činjenici da glavna stranka nije mogla istaknuti svoja očitovanja o njima.
9. Opći sud osigurava da se povjerljivi elementi sadržani u podacima ili dokaznim elementima koje je glavna stranka podnijela u skladu sa stavcima 1. i 2. i koji nisu priopćeni drugoj glavnoj stranci ne otkriju ni u rješenju donesenom na temelju stavka 6. ni u odluci kojom se završava postupak.
10. Podaci ili dokazni elementi iz stavka 5. koje glavna stranka koja ih je podnijela nije povukla u skladu sa stavkom 7., vraćaju se stranci o kojoj je riječ odmah po isteku roka iz članka 56. stavka 1. Statuta, osim ako je u tom roku podnesena žalba protiv odluke Općeg suda. Kad je takva žalba podnesena, ti podaci ili dokazni elementi stavljaju se na raspolaganje Sudu u skladu s uvjetima predviđenima odlukom iz stavka 11.
11. Opći sud odlukom određuje pravila sigurnosti za zaštitu podataka ili dokaznih elemenata podnesenih u skladu s, ovisno o slučaju, stavkom 1. ili stavkom 2. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Poglavlje 8.
USMENI DIO POSTUPKA

Članak 106.
Usmeni dio postupka

1. Postupak pred Općim sudom u usmenom dijelu obuhvaća raspravu organiziranu po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke.
2. Glavna stranka u zahtjevu za raspravu treba naznačiti razloge zbog kojih želi da je se sasluša. Taj zahtjev podnosi se u roku od tri tjedna od kada su stranke obaviještene o zatvaranju pisanog dijela postupka. Predsjednik može produljiti taj rok.
3. U nedostatku zahtjeva iz stavka 2., Opći sud može, ako smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen, odlučiti o tužbi bez provođenja usmenog dijela postupka. U tom slučaju ipak može naknadno odlučiti otvoriti usmeni dio postupka.

Članak 107.
Dan održavanja rasprave

1. Ako Opći sud odluči otvoriti usmeni dio postupka, predsjednik određuje dan održavanja rasprave.
2. Predsjednik iznimno može, po službenoj dužnosti ili na obrazloženi zahtjev glavne stranke, odgoditi dan održavanja rasprave.

Članak 108.
Izostanak stranaka s rasprave

1. Kad stranka obavijesti Opći sud da neće prisustvovati raspravi ili kad Opći sud na raspravi utvrdi neopravdani izostanak uredno pozvane stranke, rasprava se odvija bez prisutnosti stranke o kojoj je riječ.
2. Kad glavne stranke obavijeste Opći sud da neće prisustvovati raspravi, predsjednik odlučuje može li se usmeni dio postupka zatvoriti.

Članak 109.
Isključenje javnosti

1. Nakon što sasluša stranke, Opći sud može, u skladu s člankom 31. Statuta, isključiti javnost s rasprave.
2. Zahtjev za isključenje javnosti koji podnese stranka mora biti obrazložen i navesti odnosi li se na cijelu ili na neki dio rasprave.

3. Odluka o isključenju javnosti podrazumijeva i zabranu objavljivanja sadržaja rasprave.

Članak 110. (3)

Odvijanje rasprave

1. Raspravu otvara i njome upravlja predsjednik, koji se također brine o održavanju reda na raspravi.
2. Stranke mogu usmeno izlagati samo putem svojeg zastupnika.
3. Članovi sastava suda kao i nezavisni odvjetnik mogu tijekom rasprave postavljati pitanja zastupnicima stranaka.
4. U postupcima pokrenutim na temelju članka 270. UFEU-a članovi sastava suda kao i nezavisni odvjetnik mogu tijekom rasprave pozvati stranke da se same izjasne o pojedinim aspektima predmeta.

Članak 111.

Zatvaranje usmenog dijela postupka

Kad u pojedinom predmetu nije određen nezavisni odvjetnik, predsjednik na kraju rasprave proglašava zatvaranje usmenog dijela postupka.

Članak 112.

Iznošenje mišljenja nezavisnog odvjetnika

1. Kad je u pojedinom predmetu određen nezavisni odvjetnik i kad iznosi mišljenje pisanim putem, predaje ga tajništvu, koje ga prosljeđuje strankama.
2. Predsjednik proglašava zatvaranje usmenog dijela postupka nakon objave ili predaje mišljenja nezavisnog odvjetnika.

Članak 113.

Ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

1. Opći sud određuje ponovno otvaranje usmenog dijela postupka kad su ispunjeni uvjeti navedeni u članku 23. stavku 3. ili u članku 24. stavku 3.
2. Opći sud može odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka:
  - (a) ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena;
  - (b) ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama;

- (c) ako to zatraži glavna stranka na temelju novih činjenica koje mogu imati odlučujući utjecaj na odluku Općeg suda, a koje nije mogla istaknuti prije zatvaranja usmenog dijela postupka.

Članak 114.

Zapisnik s rasprave

1. Tajnik sastavlja zapisnik sa svake rasprave. Zapisnik potpisuju predsjednik i tajnik. Zapisnik je javna isprava.
2. Zapisnik se dostavlja strankama.

Članak 115.

Snimanje rasprave

Predsjednik Općeg suda može, na temelju uredno obrazloženog zahtjeva, odobriti stranci koja je sudjelovala u pisanom ili usmenom dijelu postupka da u prostorijama Općeg suda poslušava zvučni zapis rasprave na jeziku kojim su se tijekom rasprave služili govornici.

Poglavlje 9.
PRESUDE I RJEŠENJA

Članak 116.
Dan objave presude

Stranke se obavještava o danu objave presude.

Članak 117.
Sadržaj presude

Presuda sadrži:

- (a) naznaku da ju je donio Opći sud;
- (b) naznaku sastava suda;
- (c) dan objave;
- (d) imena predsjednika i sudaca koji su sudjelovali u vijećanju, uz naznaku suca izvjestitelja;
- (e) ime nezavisnog odvjetnika, ako je bio određen;
- (f) ime tajnika;
- (g) naznaku stranaka;
- (h) imena njihovih zastupnika;
- (i) zahtjeve stranaka;
- (j) dan rasprave, kad je to primjenjivo;
- (k) zabilješku, ako je potrebno, da je saslušan nezavisni odvjetnik i, kad je to primjenjivo, datum njegovog mišljenja;
- (l) sažeti prikaz činjeničnog stanja;
- (m) obrazloženje;
- (n) izreku presude, uključujući odluku o troškovima.

Članak 118.
Objava i dostava presude

1. Objava presude je javna.

2. Na izvornik presude, koji potpisuju predsjednik, suci koji su sudjelovali u vijećanju i tajnik, stavlja se žig te se isti pohranjuje u tajništvu. Primjerak presude dostavlja se svakoj stranci.

Članak 119.
Sadržaj rješenja

Svako rješenje protiv kojega se može podnijeti žalba na temelju članka 56. ili članka 57. Statuta sadrži:

- (a) naznaku da ga je donio, ovisno o slučaju, Opći sud, predsjednik ili sudac u postupku privremene pravne zaštite;
- (b) ovisno o slučaju, naznaku sastava suda;
- (c) dan donošenja;
- (d) naznaku pravnog temelja rješenja;
- (e) imena predsjednika i, kad je to primjenjivo, sudaca koji su sudjelovali u vijećanju, uz naznaku suca izvjestitelja;
- (f) ime nezavisnog odvjetnika, ako je bio određen;
- (g) ime tajnika;
- (h) naznaku stranaka;
- (i) imena njihovih zastupnika;
- (j) zahtjeve stranaka;
- (k) zabilješku, ako je potrebno, da je saslušan nezavisni odvjetnik;
- (l) sažeti prikaz činjeničnog stanja;
- (m) obrazloženje;
- (n) izreku, uključujući i, kad je to primjenjivo, odluku o troškovima.

Članak 120. (3)
Potpis i dostava rješenja

Na izvornik rješenja, koji potpisuju predsjednik i tajnik, stavlja se žig te se isti pohranjuje u tajništvu. Primjerak rješenja dostavlja se svakoj stranci i, kad je to primjenjivo, Sudu.

Članak 121.

Obvezujući učinak presuda i rješenja

1. Presuda ima obvezujući učinak od dana njene objave, uz iznimke propisane člankom 60. Statuta.
2. Rješenje ima obvezujući učinak od dana njegove dostave, uz iznimke propisane člankom 60. Statuta.

Članak 122.

Objava u *Službenom listu Europske unije*

Priopćenje koje sadrži dan i izreku presuda i rješenjâ Općeg suda kojima se završava postupak objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*, osim u slučaju odluka donesenih prije dostave tužbe tuženiku.

Poglavlje 10.
PRESUDA ZBOG OGLUHE

Članak 123.
Presuda zbog ogluhe

1. Kad Opći sud utvrdi da tuženik kojemu je tužba uredno dostavljena nije odgovorio na tužbu u obliku ili roku propisanom u članku 81., ne dovodeći u pitanje primjenu odredaba članka 45. stavka 2. Statuta, tužitelj može, u roku koji odredi predsjednik, tražiti da Opći sud donese presudu kojom prihvaća tužbeni zahtjev.
2. Tuženik koji se oglušio ne sudjeluje u postupku donošenja presude zbog ogluhe i ne dostavlja mu se nijedan postupovni akt, osim odluke kojom se završava postupak.
3. U presudi zbog ogluhe Opći sud prihvaća tužbeni zahtjev, osim ako je očito nenadležan za odlučivanje o tužbi ili je ta tužba očito nedopuštena ili očito pravno neosnovana.
4. Presuda zbog ogluhe je izvršna. Međutim, Opći sud može suspendirati izvršenje dok ne odluči o prigovoru podnesenom na temelju članka 166. ili može uvjetovati izvršenje davanjem jamstva čiju visinu i vrstu određuje ovisno o okolnostima. To se jamstvo vraća ako prigovor ne bude podnesen ili ako bude odbijen.

Poglavlje 11.
NAGODBA I POVLAČENJE TUŽBE

Članak 124. (3)
Nagodba

1. Ako se, prije nego što je Opći sud donio odluku, glavne stranke izvan Općeg suda nagode o rješenju spora i ako obavijeste Opći sud da odustaju od svojih zahtjeva, predsjednik određuje brisanje predmeta iz upisnika i donosi odluku o troškovima, u skladu s člancima 136. i 138., uzimajući u obzir prijedloge stranaka u tom pogledu.
2. Ova odredba ne primjenjuje se na tužbe iz članka 263. i 265. UFEU-a.

Članak 125.
Povlačenje tužbe

Ako tužitelj priopći Općem sudu, pisano ili na raspravi, da odustaje od postupka, predsjednik određuje brisanje predmeta iz upisnika i donosi odluku o troškovima u skladu s člancima 136. i 138.

Poglavlje 11.a (3)
POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA SPOROVA NA INICIJATIVU OPĆEG SUDA U
POSTUPCIMA POKRENUTIM NA TEMELJU ČLANKA 270. UFEU-a

Članak 125.a (3)
Način postupanja

1. Opći sud u svakom stadiju postupka može ispitati mogućnosti mirnog rješavanja dijela spora ili cijelog spora između glavnih stranaka.
2. Opći sud povjerava sucu izvjestitelju, kojemu pomaže tajnik, da ispita mogućnosti mirnog rješavanja spora.
3. Sudac izvjestitelj može predložiti jedno ili više rješenja za okončanje spora, donijeti prikladne mjere kako bi potaknuo njegovo mirno rješavanje i provesti mjere koje je s tim ciljem donio. Osobito može:
  - (a) pozvati glavne stranke da daju informacije ili pojašnjenja;
  - (b) pozvati glavne stranke da podnesu dokumente;
  - (c) pozvati na sastanke zastupnike glavnih stranaka, same glavne stranke ili bilo kojeg dužnosnika ili službenika institucije ovlaštenog za pregovaranje o eventualnoj nagodbi;

(d) u slučaju sastanaka iz točke (c), imati odvojene kontakte sa svakom od glavnih stranaka, ako one na to pristanu.

4. Stavci 1. do 3. također se primjenjuju u okviru postupka privremene pravne zaštite.

Članak 125.b (3)

Učinak nagodbe glavnih stranaka

1. Ako se glavne stranke pred sucem izvjestiteljem nagode o rješenju kojim se završava spor, mogu zatražiti da se sadržaj te nagodbe utvrdi aktom koji potpisuju sudac izvjestitelj i tajnik. Taj se akt dostavlja glavnim strankama i javna je isprava.
2. Predmet se briše iz upisnika obrazloženim rješenjem predsjednika. Na zahtjev jedne glavne stranke uz suglasnost druge, sadržaj nagodbe koju su glavne stranke postigle navodi se u rješenju o brisanju.
3. Predsjednik odlučuje o troškovima u skladu s nagodbom ili prema slobodnoj ocjeni, ako nagodbom to pitanje nije riješeno. Po potrebi, odlučuje o troškovima intervenijenta u skladu s člankom 138.

Članak 125.c (3)

Poseban upisnik i spis

1. Dokazni elementi podneseni u okviru postupka mirnog rješavanja spora u smislu članka 125.a:
  - upisuju se u poseban upisnik na koji se ne primjenjuju odredbe članaka 36. i 37.;
  - ulažu se u spis različit od spisa predmeta.
2. Glavne stranke upoznaju se s dokaznim elementima podnesenima u okviru postupka mirnog rješavanja spora u smislu članka 125.a, osim s onima koje je svaka od njih tijekom odvojenih kontakata predviđenih člankom 125.a stavkom 3. točkom (d) podnijela sucu izvjestitelju.
3. Glavne stranke imaju pristup dokaznim elementima u spisu iz stavka 1., različitom od spisa predmeta, osim onim dokaznim elementima koje je svaka od njih podnijela sucu izvjestitelju tijekom odvojenih kontakata predviđenih člankom 125.a stavkom 3. točkom (d).
4. Intervenijent nema pristup dokaznim elementima u spisu iz stavka 1., različitom od spisa predmeta.
5. Uvid u poseban upisnik iz stavka 1. stranke mogu izvršiti u tajništvu.

Članak 125.d (3)

Mirno rješavanje sporova i sudski postupak

Opći sud i glavne stranke ne mogu se u okviru sudskog postupka koristiti mišljenjima koja su izražena, prijedlozima koji su formulirani, tvrdnjama koje su istaknute, ustupcima koji su učinjeni ili dokumentima koji su sastavljeni u svrhu mirnog rješavanja spora.

Poglavlje 12.
TUŽBE I PRETHODNA POSTUPOVNA PITANJA O KOJIMA SE ODLUČUJE
RJEŠENJEM

Članak 126.

Tužba koju očito treba odbaciti odnosno odbiti

Kad je Opći sud očito nenadležan za odlučivanje o nekoj tužbi ili kad je tužba očito nedopuštena ili očito pravno neosnovana, Opći sud može, na prijedlog suca izvjestitelja, u svakom trenutku odlučiti obrazloženim rješenjem, bez poduzimanja daljnjih koraka u postupku.

Članak 127. (3)

Upućivanje predmeta Sudu

Odluke o upućivanju iz članka 54. stavka 2. Statuta donosi Opći sud obrazloženim rješenjem na prijedlog suca izvjestitelja.

Članak 128.

Oglašavanje nenadležnim

Odluke o oglašavanju nenadležnim iz članka 54. stavka 3. Statuta Opći sud donosi obrazloženim rješenjem na prijedlog suca izvjestitelja.

Članak 129.

Apsolutne zapreke vođenju postupka

Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud može u svakom trenutku po službenoj dužnosti, nakon što sasluša glavne stranke i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da obrazloženim rješenjem donese odluku o postojanju apsolutne zapreke vođenju postupka.

Članak 130. (3)

Prigovori i prethodna postupovna pitanja

1. Ako tuženik zatraži da Opći sud odluči o nedopuštenosti ili nenadležnosti bez ulaženja u raspravljanje o meritumu, on takav zahtjev podnosi zasebnim aktom u roku iz članka 81.
2. Ako stranka zatraži da Opći sud utvrdi da je tužba postala bespredmetna i da postupak treba obustaviti ili da Opći sud odluči o drugom prethodnom postupovnom pitanju, ona takav zahtjev podnosi zasebnim aktom.
3. Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. sadrže prikaz razloga i argumenata na kojima se temelje, zahtjev stranke te priložene dokazne elemente na koje se poziva.

4. Odmah po podnošenju zahtjeva iz stavka 1., predsjednik određuje rok u kojem tužitelj može pisanim putem podnijeti svoje razloge i zahtjev.
5. Odmah po podnošenju zahtjeva iz stavka 2., predsjednik određuje rok u kojem druge stranke mogu pisanim putem iznijeti svoja očitovanja na taj zahtjev.
6. Opći sud može odlučiti otvoriti usmeni dio postupka o zahtjevima iz stavaka 1. i 2. Ne primjenjuje se članak 106.
7. Opći sud u najkraćem mogućem roku odlučuje o zahtjevu ili, ako to opravdavaju posebne okolnosti, odgađa svoju odluku do odluke o meritumu. Predmet upućuje Sudu, ako je on u njegovoj nadležnosti.
8. Ako Opći sud odbije zahtjev ili odluku o istome odgodi do odluke o meritumu, predsjednik određuje nove rokove za nastavak postupka.

Članak 131.

Obustava postupka po službenoj dužnosti

1. Ako Opći sud utvrdi da je tužba postala bespredmetna i da postupak treba obustaviti, on može u svakom trenutku po službenoj dužnosti, na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša stranke, odlučiti da donese odluku obrazloženim rješenjem.
2. Ako tužitelj prestane odgovarati na pozive Općeg suda, Opći sud može, na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša stranke, po službenoj dužnosti obrazloženim rješenjem obustaviti postupak.

Članak 132.

Očito osnovana tužba

Kad su Sud ili Opći sud već odlučivali o jednom ili više pravnih pitanja koja su jednaka onima istaknutim u tužbenim razlozima i Opći sud utvrdi da su činjenice utvrđene, on može, nakon zatvaranja pisanog dijela postupka i na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša stranke, odlučiti proglasiti tužbu očito osnovanom obrazloženim rješenjem kojim se upućuje na relevantnu sudsku praksu.

Poglavlje 13.
TROŠKOVI

Članak 133.
Odluka o troškovima

Odluka o troškovima donosi se u presudi ili rješenju kojim se završava postupak.

Članak 134.
Opća pravila o raspodjeli troškova

1. Stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
2. Ako više stranaka ne uspije u postupku, Opći sud odlučuje o podjeli troškova.
3. Ako stranke djelomično uspiju u svojim zahtjevima, svaka stranka snosi vlastite troškove. Međutim, ako se to čini opravdanim u danim okolnostima, Opći sud može odlučiti da, osim vlastitih troškova, jedna stranka snosi i dio troškova druge stranke.

Članak 135. (3)
Pravičnost i nepotrebni troškovi ili troškovi nastali zloupotrebom prava

1. Kad to zahtijeva pravičnost, Opći sud može odlučiti da stranka koja ne uspije u postupku, osim vlastitih troškova, snosi samo dio troškova druge stranke ili da ih ne snosi uopće.
2. Opći sud može jednoj stranci, čak i ako je uspjela u postupku, naložiti snošenje troškova djelomično ili u potpunosti, ako se to čini opravdanim na temelju njenog ponašanja, uključujući ponašanje prije pokretanja postupka, a posebno ako je drugoj stranci prouzročila troškove koje Opći sud smatra nepotrebniima ili nastalima zloupotrebom prava.

Članak 136.
Troškovi u slučaju povlačenja tužbe ili zahtjeva

1. Stranka koja povuče tužbu ili zahtjev dužna je snositi troškove ako je to zatražila druga stranka u svojim očitovanjima na povlačenje.
2. Međutim, na zahtjev stranke koja je povukla tužbu ili zahtjev, troškove snosi druga stranka ako se to čini opravdanim s obzirom na njeno ponašanje.
3. Kad su se stranke sporazumjele o troškovima, odluka o troškovima donosi se u skladu s takvim sporazumom.
4. Ako nijedna stranka nije tražila naknadu troškova, svaka stranka snosi vlastite troškove.

Članak 137.

Troškovi u slučaju obustave postupka

U slučaju obustave postupka, Opći sud o troškovima odlučuje po slobodnoj ocjeni.

Članak 138.

Troškovi intervenijenata

1. Države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove.
2. Države stranke Sporazuma o EGP-u, koje nisu države članice, kao i Nadzorno tijelo EFTA-e, također snose vlastite troškove ako su intervenirali u postupak.
3. Opći sud može odlučiti da intervenijent koji nije jedan od nabrojanih u stavcima 1. i 2. snosi vlastite troškove.

Članak 139.

Troškovi postupka

Postupak pred Općim sudom ne naplaćuje se, osim u sljedećim situacijama:

- (a) ako stranka Općem sudu prouzroči troškove koje se moglo izbjeći, posebno ako je tužba očito zlouporabne prirode, Opći sud može toj stranci naložiti njihovu naknadu;
- (b) troškove umnožavanja i prijevoda nastale na zahtjev jedne od stranaka koje tajnik smatra pretjeranim nadoknađuje ta stranka prema tarifi tajništva iz članka 37.;
- (c) u slučaju ponovljenih nepoštovanja odredaba ovog Poslovnika ili provedbenih pravila iz članka 224. koja zahtijevaju otklanjanje nedostataka, troškovi povezani s postupanjem koje zahtijeva Opći sud nadoknađuje stranka o kojoj je riječ na zahtjev tajnika prema tarifi tajništva iz članka 37.

Članak 140.

Troškovi čiju je naknadu moguće tražiti

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 139., troškovi čiju je naknadu moguće tražiti su:

- (a) iznosi koji se duguju svjedocima ili stručnjacima na temelju članka 100.;
- (b) nužni troškovi stranaka nastali u svrhu postupka, posebice putni troškovi i troškovi boravka i naknade agentu, savjetniku ili odvjetniku.

Članak 141.

Način plaćanja

1. Blagajna Općeg suda i njeni dužnici plaćanje vrše u eurima.

-
2. Kad su troškovi koje treba nadoknaditi nastali u valuti koja nije euro ili kad su radnje koje su uzrokovale troškove poduzete u državi u kojoj euro nije službena valuta, konverzija se obavlja prema referentnom tečaju Europske središnje banke na dan plaćanja.

Poglavlje 14.
INTERVENCIJA

Članak 142.
Cilj i učinci intervencije

1. Intervencija može imati za svrhu samo podupiranje, u cijelosti ili djelomično, zahtjeva jedne od glavnih stranaka. Ona ne daje jednaka postupovna prava kakva imaju glavne stranke, a posebice ne pravo zahtijevati održavanje rasprave.
2. Intervencija je akcesorna glavnom postupku. Ona gubi svoju svrhu ako je predmet brisan iz sudskog upisnika Općeg suda, u slučaju povlačenja tužbe ili sporazuma između glavnih stranaka, ili kad je tužba proglašena nedopuštenom.
3. Intervenijent prihvaća postupak u stanju u kojem se nalazi u trenutku njegove intervencije.

Članak 143. (3)
Zahtjev za intervenciju

1. Zahtjev za intervenciju podnosi se u roku od šest tjedana od objave iz članka 79.
2. Zahtjev za intervenciju sadrži:
  - (a) naznaku predmeta;
  - (b) naznaku glavnih stranaka;
  - (c) ime i adresu podnositelja zahtjeva za intervenciju;
  - (d) naznaku svojstva i adrese zastupnika podnositelja zahtjeva za intervenciju;
  - (e) zahtjev koji podnositelj zahtjeva za intervenciju podupire svojim zahtjevom za intervenciju;
  - (f) prikaz okolnosti na kojima se temelji pravo intervencije, kad se zahtjev podnosi na temelju članka 40. stavka 2. ili 3. Statuta.
3. Na zastupanje podnositelja zahtjeva za intervenciju primjenjuju se odredbe članka 19. Statuta.
4. Na zahtjev za intervenciju primjenjuju se članak 77., članak 78. stavci 4. do 6. i članak 139.

Članak 144.
Odluka o zahtjevu za intervenciju

1. Zahtjev za intervenciju dostavlja se glavnim strankama.

2. Predsjednik omogućuje glavnim strankama da iznesu svoja pisana ili usmena očitovanja na zahtjev za intervenciju i da zatraže, ako je potrebno, da se određeni podaci iz spisa predmeta koji su povjerljivog karaktera ne priopće intervenijentu.
3. Kad tuženik podnese prigovor nedopuštenosti ili nenadležnosti iz članka 130. stavka 1., o zahtjevu za intervenciju odlučuje se tek nakon odbijanja prigovora ili odgode odlučivanja o njemu do odluke o meritumu.
4. Kad je zahtjev podnesen na temelju članka 40. stavka 1. Statuta, a glavne stranke nisu istaknule podatke iz spisa predmeta koji su povjerljivog karaktera priopćenje kojih intervenijentu bi im moglo nanijeti štetu, intervencija se odobrava odlukom predsjednika.
5. U ostalim slučajevima predsjednik u najkraćem mogućem roku rješenjem odlučuje o zahtjevu za intervenciju i, ovisno o slučaju, o priopćavanju intervenijentu podataka za koje se tvrdi da su povjerljivog karaktera.
6. U slučaju odbijanja zahtjeva za intervenciju, rješenje iz stavka 5. mora biti obrazloženo i sadržavati odluku o troškovima povezanim sa zahtjevom za intervenciju, uključujući troškove podnositelja zahtjeva za intervenciju, u skladu s člancima 134. i 135.
7. Ako je zahtjev za intervenciju prihvaćen, intervenijentu se dostavljaju primjerci svih postupovnih akata dostavljenih glavnim strankama, osim, ovisno o slučaju, povjerljivih podataka isključenih od takvog priopćavanja na temelju stavka 5.
8. U slučaju povlačenja zahtjeva za intervenciju, predsjednik određuje brisanje podnositelja zahtjeva za intervenciju iz predmeta i odlučuje o troškovima, uključujući troškove podnositelja zahtjeva za intervenciju, u skladu s člankom 136.
9. U slučaju odustanka od intervencije, predsjednik određuje brisanje intervenijenta iz predmeta i odlučuje o troškovima u skladu s člancima 136. i 138.
10. Ako je glavni postupak završio prije odlučivanja o zahtjevu za intervenciju, podnositelj zahtjeva za intervenciju i glavne stranke snose svatko vlastite troškove povezane sa zahtjevom za intervenciju. Primjerak rješenja kojim se završava postupak upućuje se podnositelju zahtjeva za intervenciju.

Članak 145.

Predaja podnesaka

1. Intervenijent može predati intervencijski podnesak u roku koji odredi predsjednik.
2. Intervencijski podnesak sadrži:
  - (a) zahtjev intervenijenta kojima podupire, u cijelosti ili djelomično, zahtjev jedne od glavnih stranaka;
  - (b) razloge i argumente intervenijenta;

- (c) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge.
3. Nakon podnošenja intervencijskog podneska, predsjednik određuje rok u kojem glavne stranke mogu odgovoriti na taj podnesak.

Poglavlje 15.
BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Članak 146.
Opće odredbe

1. Svaka osoba koja zbog svog imovinskog stanja nije u mogućnosti, u potpunosti ili djelomično, snositi troškove postupka, ima pravo na besplatnu pravnu pomoć.
2. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć odbija se ako je Opći sud očito nenadležan za odlučivanje o pravnom sredstvu za koje se zahtijeva pomoć ili ako se to pravno sredstvo čini očito nedopuštenim ili očito pravno neosnovanim.

Članak 147. (3)
Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć

1. Besplatna pravna pomoć može se zatražiti prije podnošenja pravnog sredstva ili u tijeku postupka.
2. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć mora biti sastavljen na obrascu koji je objavljen u *Službenom listu Europske unije* i dostupan na internetskoj stranici Suda Europske unije. Ne dovodeći u pitanje članak 74., taj obrazac mora potpisati podnositelj zahtjeva ili, ako je zastupan, odvjetnik. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć podnesen bez obrasca ne uzima se u obzir.
3. Zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć moraju biti priložene sve informacije i potvrde iz kojih je moguće utvrditi imovinsko stanje podnositelja zahtjeva, poput potvrde nadležnog nacionalnog tijela o imovinskom stanju.
4. Ako je zahtjev za besplatnu pravnu pomoć podnesen prije podnošenja pravnog sredstva, podnositelj mora ukratko izložiti predmet pravnog sredstva koje namjerava podnijeti, činjenično stanje i argumente u prilog osnovanosti pravnog sredstva. Zahtjevu se moraju priložiti relevantne potvrde.
5. Zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć po potrebi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3. i članka 78. stavka 4. U tom slučaju primjenjuju se članak 51. stavak 4. i članak 78. stavak 6.
6. Ako podnositelja zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć prilikom podnošenja zahtjeva zastupa odvjetnik, primjenjuje se članak 77.
7. Podnošenjem zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć zaustavlja se, za podnositelja zahtjeva, tijek roka za podnošenje pravnog sredstva do dana dostave rješenja kojim se o tom zahtjevu odlučuje ili, u slučajevima iz članka 148. stavka 6., do dana dostave rješenja kojim se određuje odvjetnik za zastupanje podnositelja zahtjeva.

Članak 148.

Odluka o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć

1. Prije odlučivanja o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć, predsjednik određuje rok drugoj glavnoj stranci za iznošenje pisanih očitovanja, osim ako već raspoloživi podaci ne pokazuju da nisu ispunjeni uvjeti iz članka 146. stavka 1. ili da su ispunjeni uvjeti iz članka 146. stavka 2.
2. Odluku o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć rješenjem donosi predsjednik.
3. Rješenje kojim se odbija besplatna pravna pomoć mora biti obrazloženo.
4. Rješenjem kojim se odobrava besplatna pravna pomoć može se odrediti odvjetnik za zastupanje podnositelja zahtjeva ako ga je on predložio u zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć i ako je taj odvjetnik dao svoju suglasnost za zastupanje podnositelja zahtjeva pred Općim sudom.
5. Ako podnositelj zahtjeva nije sam predložio odvjetnika u zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć ili nastavno na rješenje kojim se odobrava besplatna pravna pomoć ili ako njegovu izboru nije moguće udovoljiti, tajnik nadležnom tijelu države o kojoj je riječ, navedenom u Dodatku Poslovniku Suda, upućuje rješenje o odobrenju besplatne pravne pomoći i primjerak zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć. Ako podnositelj zahtjeva nema stalnu adresu u Uniji, tajnik rješenje o odobrenju besplatne pravne pomoći i primjerak zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć upućuje nadležnom tijelu države u kojoj Sud Europske unije ima svoje sjedište.
6. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., odvjetnik zadužen za zastupanje podnositelja zahtjeva određuje se rješenjem, ovisno o slučaju, uzimajući u obzir prijedloge podnositelja zahtjeva ili uzimajući u obzir prijedloge tijela iz stavka 5.
7. U rješenju o odobrenju besplatne pravne pomoći može se odrediti iznos koji će se isplatiti odvjetniku zaduženom za zastupanje podnositelja zahtjeva ili se može odrediti najviši iznos troškova i nagrada za rad odvjetnika, koji u načelu nije dopušteno prijeći. U rješenju se može odrediti doprinos podnositelja zahtjeva troškovima iz članka 149. stavka 1. Poslovnika vodeći računa o njegovom imovinskom stanju.
8. Protiv rješenjâ donesenih na temelju ovog članka nije dopušten pravni lijek.
9. Ne dovodeći u pitanje članak 147. stavak 6., dostava podnositelju zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć i drugim strankama obavlja se na način predviđen u članku 80. stavku 1.

Članak 149.

Predujam i preuzimanje troškova

1. U slučaju kad je besplatna pravna pomoć odobrena, blagajna Općeg suda, po potrebi u utvrđenim granicama, preuzima troškove povezane s pomoći podnositelju zahtjeva i zastupanjem pred Općim sudom. Na zahtjev podnositelja zahtjeva, predsjednik može odlučiti da se isplati predujam odvjetniku određenom u skladu s člankom 148.

2. Ako je, na temelju odluke kojom se završava postupak, korisnik besplatne pravne pomoći dužan snositi vlastite troškove, predsjednik obrazloženim rješenjem protiv kojeg nije dopušten pravni lijek određuje iznos troškova i nagrada za rad odvjetnika koji se podmiruje iz blagajne Općeg suda.
3. Ako Opći sud odlukom kojom se završava postupak drugoj stranci naloži snošenje troškova korisnika besplatne pravne pomoći, ta druga stranka dužna je blagajni Općeg suda nadoknaditi iznos koji je predumljen na ime besplatne pravne pomoći.
4. Tajnik osigurava da se iznos iz stavka 3. naplati od stranke kojoj je naloženo njegovo plaćanje.
5. Ako korisnik besplatne pravne pomoći ne uspije u postupku, Opći sud može, ako to zahtijeva pravičnost, odlukom kojom se završava postupak odrediti da jedna ili više drugih stranaka snose vlastite troškove ili da navedene troškove u potpunosti ili djelomično preuzima blagajna Općeg suda na ime besplatne pravne pomoći.

Članak 150.

Ukidanje besplatne pravne pomoći

1. Ako se tijekom postupka promijene okolnosti na temelju kojih je bila odobrena besplatna pravna pomoć, predsjednik može po službenoj dužnosti ili na zahtjev, nakon što sasluša podnositelja zahtjeva, ukinuti besplatnu pravnu pomoć.
2. Rješenje kojim se ukida besplatna pravna pomoć mora biti obrazloženo i protiv njega nije dopušten pravni lijek.

Poglavlje 16.
HITNI POSTUPCI

Odjeljak 1. Ubrzani postupak

Članak 151.

Odluka o ubrzanom postupku

1. Opći sud može, s obzirom na osobitu hitnost i okolnosti predmeta, na zahtjev tužitelja ili tuženika, nakon što se sasluša druga glavna stranka, odlučiti da se o predmetu odlučuje u ubrzanom postupku. Ta se odluka donosi u najkraćem mogućem roku.
2. Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud iznimno može po službenoj dužnosti, nakon što se saslušaju glavne stranke, odlučiti da se o predmetu odlučuje u ubrzanom postupku.
3. Odlukom Općeg suda o odlučivanju u ubrzanom postupku mogu se odrediti uvjeti u pogledu opsežnosti i podnošenja podnesaka glavnih stranaka, daljnjeg odvijanja postupka te razloga i argumenata o kojima će Opći sud trebati odlučiti.
4. Ako jedna od glavnih stranaka ne ispuni neki od uvjeta iz stavka 3., odluka o odlučivanju u ubrzanom postupku može se opozvati. Postupak se tada nastavlja kao redovni postupak.

Članak 152.

Zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku

1. Zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku podnosi se zasebnim aktom prilikom podnošenja tužbe ili odgovora na tužbu i mora sadržavati obrazloženje koje objašnjava osobitu hitnost predmeta i druge relevantne okolnosti.
2. U zahtjevu za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku može biti naznačeno da se određeni razlozi, argumenti ili dijelovi tužbe odnosno odgovora na tužbu iznose samo za slučaj da se u predmetu neće odlučivati u ubrzanom postupku, posebno prilaganjem zahtjevu skraćene verzije tužbe, popisa prilogâ te samih prilogâ koji se trebaju uzeti u obzir samo u slučaju da će se o predmetu odlučivati u ubrzanom postupku.

Članak 153.

Prioritetno postupanje

Iznimno od članka 67. stavka 1., predmeti za koje je Opći sud odredio da se o njima odlučuje u ubrzanom postupku imaju prednost pri odlučivanju.

Članak 154.
Pisani dio postupka

1. Iznimno od članka 81. stavka 1., kad je tužitelj podnio zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku, rok za podnošenje odgovora na tužbu je mjesec dana. Taj rok može se produljiti na temelju članka 81. stavka 3.
2. Ako Opći sud odluči ne prihvatiti zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku, tuženiku se za podnošenje ili po potrebi za dopunu odgovora na tužbu određuje dodatni rok od mjesec dana.
3. U okviru ubrzanog postupka, podnesci iz članka 83. stavka 1. i članka 145. stavaka 1. i 3. mogu se podnositi samo ako to Opći sud odobri u okviru mjera upravljanja postupkom donesenim u skladu s člancima 88. do 90.
4. U okviru ubrzanog postupka, predsjednik prilikom određivanja rokova predviđenih ovim Poslovníkom uzima u obzir osobitu hitnost za odlučivanje o tužbi.

Članak 155.
Usmeni dio postupka

1. Kad je ubrzani postupak odobren, Opći sud odlučuje otvoriti usmeni dio postupka u najkraćem mogućem roku nakon što sudac izvjestitelj podnese prethodni izvještaj. Opći sud ipak može odlučiti da se neće provesti usmeni dio postupka ako glavne stranke odustanu od sudjelovanja na raspravi i ako Opći sud smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen.
2. Ne dovodeći u pitanje članke 84. i 85., glavne stranke mogu dopuniti svoje argumente ili stavljati dokazne prijedloge tijekom usmenog dijela postupka, pod uvjetom da njihovo zakašnjelo podnošenje opravdaju.

Odjeljak 2. Suspenzija primjene i druge privremene mjere u postupcima privremene pravne zaštite

Članak 156. (3)
Zahtjev za suspenziju primjene ili drugu privremenu mjeru

1. Zahtjev za suspenziju primjene akta neke institucije u skladu s člankom 278. UFEU-a i člankom 157. Ugovora o EZAE-u dopušten je samo ako je podnositelj zahtjeva pobijao taj akt u nekom od postupaka pred Općim sudom.
2. Zahtjev za neku drugu privremenu mjeru iz članka 279. UFEU-a dopušten je samo ako ga je podnijela glavna stranka postupka pred Općim sudom i ako se odnosi na taj postupak.

3. U postupcima pokrenutim na temelju članka 270. UFEU-a zahtjevi iz stavaka 1. i 2. mogu se podnijeti prilikom podnošenja žalbe iz članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju, u skladu s pretpostavkama iz članka 91. stavka 4. istog.
4. Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. pobliže određuju predmet spora, okolnosti zbog kojih postoji hitnost kao i činjenične i pravne razloge koji na prvi pogled opravdavaju određivanje privremene mjere koja se zahtijeva. Zahtjevi sadržavaju sve raspoložive dokaze i dokazne prijedloge namijenjene opravdavanju određivanja privremenih mjera.
5. Zahtjev se podnosi zasebnim aktom i u skladu s člancima 76. do 78.

Članak 157.

Postupak

1. Zahtjev se dostavlja drugoj stranci, kojoj predsjednik Općeg suda određuje kratak rok za iznošenje pisanih ili usmenih očitovanja.
2. Predsjednik Općeg suda može prihvatiti zahtjev čak i prije nego što je druga stranka iznijela svoja očitovanja. Takva se odluka naknadno može izmijeniti ili ukinuti i po službenoj dužnosti.
3. Predsjednik Općeg suda odlučuje, ako je to potrebno, o mjerama upravljanja postupkom i mjerama izvođenja dokazâ.
4. U slučaju spriječenosti predsjednika Općeg suda, primjenjuju se članci 11. i 12.

Članak 158.

Odluka o zahtjevu

1. Predsjednik Općeg suda o zahtjevu odlučuje obrazloženim rješenjem. To se rješenje odmah dostavlja strankama.
2. Izvršenje rješenja može se uvjetovati time da podnositelj zahtjeva položi jamstvo, čiji se iznos i vrsta određuju ovisno o okolnostima.
3. Rješenjem se može odrediti dan kada se mjera prestaje primjenjivati. U suprotnom, mjera prestaje proizvoditi učinke odmah po objavi presude kojom se završava postupak.
4. Rješenje ima samo privremeni karakter i ne prejudicira odluku Općeg suda o glavnoj stvari.
5. U rješenju kojim se završava postupak privremene pravne zaštite odluka o troškovima odgađa se do odluke Općeg suda kojom se odlučuje o glavnoj stvari. Međutim, ako se to čini opravdanim s obzirom na okolnosti slučaja, rješenjem se odlučuje o troškovima povezanim s postupkom privremene pravne zaštite, u skladu s člancima 134. do 138.

Članak 159.
Promijenjene okolnosti

Na zahtjev stranke rješenje je u svakom trenutku moguće izmijeniti ili ukinuti uslijed promijenjenih okolnosti.

Članak 160.
Novi zahtjev

Odbijanje zahtjeva za privremenu mjeru ne sprječava glavnu stranku koja ga je postavila da podnese novi zahtjev utemeljen na novim činjenicama.

Članak 161.
Zahtjev iz članka 280. i 299. UFEU-a i članka 164. Ugovora o EZAE-u

1. Zahtjev kojim se traži suspenzija izvršenja odluke Općeg suda ili akta Vijeća, Europske komisije ili Europske središnje banke, podnesen na temelju članka 280. i 299. UFEU-a i 164. Ugovora o EZAE-u, uređen je odredbama ovog odjeljka.
2. Rješenjem kojim se prihvaća takav zahtjev određuje se, ovisno o slučaju, dan kada privremena mjera prestaje proizvoditi učinke.

Poglavlje 17.
ZAHTJEVI VEZANI UZ PRESUDE I RJEŠENJA

Članak 162.
Dodjela zahtjeva

1. Zahtjevi iz ovog poglavlja dodjeljuju se sastavu suda koji je donio odluku na koju se zahtjev odnosi.
2. Ako više nije moguće postići kvorum iz članka 23. i 24., zahtjev se dodjeljuje drugom sastavu suda istog broja članova. Ako je odluku donio sudac pojedinac, a on je spriječen, zahtjev se dodjeljuje drugom sucu.

Članak 163.
Prekid postupka

Kad se žalba pred Sudom i jedan od zahtjeva iz ovog poglavlja, osim zahtjevâ iz članka 164. i 165., odnose na istu odluku Općeg suda, predsjednik, nakon što se saslušaju stranke, može odlučiti prekinuti postupak dok Sud ne odluči o žalbi.

Članak 164.
Ispravci presuda i rješenja

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe koje se tiču tumačenja presuda i rješenja, pogreške u pisanju ili računanju te očite netočnosti Opći sud može ispraviti po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke.
2. Zahtjev za ispravak podnosi se u roku od dva tjedna od dana objave presude ili dostave rješenja.
3. Kad se ispravci odnose na izreku ili dio obrazloženja na kojem se izreka temelji, stranke mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
4. Opći sud odlučuje rješenjem.
5. Izvornik rješenja o ispravku prilaže se izvorniku ispravljene odluke. Zabilješka o tom rješenju stavlja se na margini izvornika ispravljene odluke.

Članak 165.
Propust Općeg suda da odluči

1. Ako je Opći sud propustio odlučiti o nekom određenom dijelu zahtjeva ili o troškovima, stranka može zahtijevati od Općeg suda dopunu odluke.
2. Zahtjev se podnosi u roku od mjesec dana od objave presude ili dostave rješenja.

3. Zahtjev se dostavlja drugim strankama, koje mogu podnijeti svoja pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
4. Nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja, Opći sud rješenjem odlučuje o dopuštenosti i u isto vrijeme o osnovanosti zahtjeva.

Članak 166.

Prigovor protiv presude zbog ogluhe

1. U skladu s člankom 41. Statuta, presudi donesenoj zbog ogluhe može se prigovoriti.
2. Prigovor podnosi tuženik koji se oglušio u roku od mjesec dana od dana dostave presude zbog ogluhe. Podnosi se u obliku predviđenom člancima 76. do 78.
3. Po dostavi prigovora, predsjednik određuje drugoj stranci rok za podnošenje pisanih očitovanja.
4. Postupak se odvija, ovisno o slučaju, u skladu s odredbama Glave III. ili Glave IV.
5. Opći sud odlučuje presudom protiv koje nije dopušten prigovor.
6. Izvornik te presude prilaže se izvorniku presude zbog ogluhe. Zabilješka o presudi donesenoj povodom prigovora stavlja se na margini izvornika presude zbog ogluhe.

Članak 167.

Prigovor trećeg

1. Na prigovore trećeg na temelju članka 42. Statuta primjenjuju se odredbe članka 76. do 78. Takav prigovor uz navedeno sadrži:
  - (a) oznaku presude ili rješenja koje se pobija;
  - (b) navode u čemu pobijana presuda ili rješenje nanosi štetu pravima treće osobe koja podnosi prigovor;
  - (c) razloge zašto treća osoba nije mogla sudjelovati u postupku pred Općim sudom.
2. Prigovor trećeg podnosi se u roku od dva mjeseca od objave iz članka 122.
3. Na zahtjev treće osobe koja podnosi prigovor, može se odrediti suspenzija izvršenja pobijane presude ili rješenja. Primjenjuju se članci 156. do 161.
4. Prigovor trećeg dostavlja se strankama, koje mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
5. Opći sud odlučuje nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja.

6. U mjeri u kojoj bude prihvaćen prigovor trećeg, pobijana presuda ili rješenje se izmjenjuje.
7. Izvornik odluke donesene povodom prigovora trećeg prilaže se izvorniku pobijane presude ili rješenja. Zabilješka o odluci donesenoj povodom prigovora trećeg stavlja se na margini izvornika pobijane presude ili rješenja.

Članak 168.

Tumačenje presuda i rješenja

1. U skladu s člankom 43. Statuta, u slučaju nejasnoće smisla ili dosega neke presude ili rješenja, Opći sud ih tumači, na zahtjev stranke ili institucije Unije koja za to dokaže pravni interes.
2. Zahtjev za tumačenje podnosi se u roku od dvije godine od dana objave presude ili dostave rješenja.
3. Zahtjev za tumačenje podnosi se u obliku predviđenom člancima 76. do 78. Uz navedeno, sadrži:
  - (a) oznaku presude ili rješenja o kojem je riječ;
  - (b) tekst čije se tumačenje traži.
4. Zahtjev za tumačenje dostavlja se drugim strankama, koje mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
5. Opći sud odlučuje nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja.
6. Izvornik odluke o tumačenju prilaže se izvorniku protumačene odluke. Zabilješka o odluci o tumačenju stavlja se na margini izvornika protumačene odluke.

Članak 169.

Ponavljanje postupka

1. U skladu s člankom 44. Statuta, ponavljanje postupka može se tražiti samo ako se sazna za činjenicu odlučujuće naravi, koja prije objave presude ili dostave rješenja nije bila poznata ni Općem sudu ni stranci koja traži ponavljanje postupka.
2. Ne dovodeći u pitanje rok od deset godina iz članka 44. stavka 3. Statuta, ponavljanje postupka može se tražiti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je predlagatelj saznao za činjenicu na kojoj se temelji prijedlog za ponavljanje postupka.
3. Na prijedlog za ponavljanje postupka primjenjuju se odredbe članka 76. do 78. Prijedlog uz navedeno sadrži:
  - (a) oznaku presude ili rješenja koje se pobija;

- (b) naznaku razloga zbog kojih se presuda ili rješenje pobija;
  - (c) činjenice na kojima se temelji prijedlog;
  - (d) naznaku dokaznih sredstava u prilog postojanju činjenica koje opravdavaju ponavljanje postupka i u prilog tome da su poštovani rokovi predviđeni stavkom 2.
4. Prijedlog za ponavljanje postupka dostavlja se drugim strankama, koje mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
  5. Nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja, Opći sud, ne prejudicirajući odluku o meritumu, rješenjem odlučuje o dopuštenosti prijedloga.
  6. Ako Opći sud proglaši prijedlog dopuštenim, odlučuje o meritumu u skladu s odredbama ovog Poslovnika.
  7. Izvornik odluke kojom se odlučuje o prijedlogu za ponavljanje postupka prilaže se izvorniku pobijane odluke. Zabilješka o odluci o prijedlogu za ponavljanje postupka stavlja se na margini pobijane odluke.

Članak 170.

Spor o troškovima čiju je naknadu moguće tražiti

1. Ako postoji spor o troškovima čiju je naknadu moguće tražiti, zainteresirana stranka obraća se Općem sudu zahtjevom. Taj se zahtjev podnosi u obliku predviđenom člancima 76. do 78.
2. Zahtjev se dostavlja stranci na koju se zahtjev odnosi, koja može podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
3. Nakon što je stranci na koju se zahtjev odnosi omogućio da podnese svoja očitovanja, Opći sud odlučuje rješenjem protiv kojeg nije dopušten pravni lijek.
4. Stranke mogu, u svrhu izvršenja, zahtijevati otpravak rješenja.

GLAVA IV.
SPOROVI O PRAVIMA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Članak 171.
Područje primjene

Odredbe ove glave primjenjuju se na tužbe protiv odluka žalbenih vijeća Ureda iz članka 1. u pogledu primjene pravila o intelektualnom vlasništvu.

Poglavlje 1.
STRANKE U POSTUPKU

Članak 172.
Tuženik

Tužba se podnosi protiv Ureda kojemu pripada žalbeno vijeće koje je donijelo pobijanu odluku, u svojstvu tuženika.

Članak 173. (3)
Položaj pred Općim sudom drugih stranaka postupka pred žalbenim vijećem

1. Stranka postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, može sudjelovati u postupku pred Općim sudom kao intervenijent ako odgovori na tužbu u propisanom obliku i roku.
2. Prije isteka propisanog roka za podnošenje odgovora na tužbu, stranka postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, postaje stranka u postupku pred Općim sudom kao intervenijent podnošenjem postupovnog akta. Ona gubi položaj intervenijenta pred Općim sudom ako ne odgovori na tužbu u propisanom obliku i roku. U tom slučaju intervenijent snosi vlastite troškove povezane s postupovnim aktima koje je podnio.
3. Intervenijent iz stavaka 1. i 2. ima ista postupovna prava kao i glavne stranke. Intervenijent može podupirati zahtjev glavne stranke te može postaviti vlastiti zahtjev i razloge neovisno o glavnim strankama.
4. Stranka postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, koja postane stranka pred Općim sudom u skladu sa stavcima 1. i 2. zastupana je u skladu s odredbama članka 19. Statuta.
5. Na postupovni akt iz stavka 2. primjenjuju se članak 77. i članak 78. stavci 4. do 6.
6. Iznimno od članka 123., odredbe o postupku donošenja presude zbog ogluhe ne primjenjuju se kad intervenijent iz stavaka 1. i 2. odgovori na tužbu u propisanom obliku i roku.

Članak 174.
Zamjena stranke

Kad je pravo intelektualnog vlasništva o kojem se vodi spor sa stranke postupka pred žalbenim vijećem Ureda preneseno na treću osobu, pravni sljednik može zahtijevati da zamijeni prvotnu stranku u okviru postupka pred Općim sudom.

Članak 175. (3)
Zahtjev za zamjenu

1. Zahtjev za zamjenu podnosi se zasebnim aktom. Može se podnijeti u svakom stadiju postupka.
2. Taj zahtjev sadrži:
  - (a) naznaku predmeta;
  - (b) naznaku stranaka u postupku kao i stranke koju podnositelj zahtjeva želi zamijeniti;
  - (c) ime i stalnu adresu podnositelja zahtjeva;
  - (d) naznaku svojstva i adrese zastupnika podnositelja zahtjeva;
  - (e) prikaz okolnosti koje opravdavaju zamjenu, s priloženim dokazima tomu u prilog.
3. Podnositelj zahtjeva za zamjenu zastupan je u skladu s odredbama članka 19. Statuta.
4. Na zahtjev za zamjenu primjenjuju se članak 77., članak 78. stavci 4. do 6. i članak 139.

Članak 176.
Odluka o zahtjevu za zamjenu

1. Zahtjev za zamjenu dostavlja se strankama.
2. Predsjednik omogućuje strankama da iznesu svoja pisana ili usmena očitovanja na zahtjev za zamjenu.
3. O zahtjevu za zamjenu odlučuje se obrazloženim rješenjem predsjednika ili u odluci kojom se završava postupak.
4. U slučaju odbijanja zahtjeva za zamjenu, odlučuje se o troškovima povezanim s tim zahtjevom, uključujući troškove podnositelja zahtjeva za zamjenu, u skladu s odredbama članaka 134. i 135.
5. Ako je zahtjev za zamjenu odobren, pravni sljednik prihvaća postupak u stanju u kojem se nalazi u trenutku zamjene. Obvezuju ga postupovni akti koje je podnijela stranka koju je zamijenio.

Poglavlje 2.
TUŽBA I ODGOVOR NA TUŽBU

Članak 177.
Tužba

1. Tužba sadrži:
  - (a) ime i stalnu adresu tužitelja;
  - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika tužitelja;
  - (c) oznaku Ureda protiv kojeg se podnosi tužba;
  - (d) predmet spora, tužbene razloge i argumente kao i sažeti prikaz tih razloga;
  - (e) tužbeni zahtjev.
2. Kad tužitelj nije bio jedina stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda, tužba također treba sadržavati imena svih stranaka u tom postupku i adrese koje su one odredile u svrhu dostave.
3. Pobijana odluka žalbenog vijeća prilaže se tužbi. Mora se navesti datum na koji je navedena odluka dostavljena tužitelju.
4. Ako je tužitelj pravna osoba privatnog prava, on tužbi prilaže noviji dokaz svog pravnog postojanja (izvadak iz sudskog registra, izvadak iz registra udruga ili kakav drugi službeni dokument).
5. Tužbi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3.
6. Primjenjuje se članak 77.
7. Ako tužba nije u skladu sa stavcima 2. do 5., tajnik tužitelju određuje razuman rok za otklanjanje nedostataka tužbe. Ako u za to određenom roku tužitelj ne otkloni nedostatke tužbe, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje ovih pretpostavki formalnu nedopuštenost tužbe.

Članak 178.
Dostava tužbe

1. Tajnik o podnošenju tužbe obavještava tuženika i sve stranke postupka pred žalbenim vijećem na način predviđen u članku 80. stavku 1. Nakon određivanja jezika postupka u skladu s člankom 45. stavkom 4., tajnik dostavlja tužbu i, ako je to potrebno, prijevod tužbe na jezik postupka.
2. Tužba se dostavlja tuženiku slanjem ovjerenog primjerka tužbe preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom uz potvrdu o primitku. Ako se tuženik prethodno

suglasio da mu se tužbe dostavljaju na način predviđen člankom 57. stavkom 4. ili putem telefaksa, dostava tužbe može se obaviti na taj način.

3. Dostava tužbe stranci postupka pred žalbenim vijećem obavlja se na način s kojim se ona suglasila prilikom podnošenja postupovnog akta iz članka 173. stavka 2., a, u nedostatku takvog akta, preporučenom pošiljkom uz povratnicu na adresu koju je stranka o kojoj je riječ odredila u svrhu dostave tijekom postupka pred žalbenim vijećem.
4. U slučajevima predviđenim u članku 177. stavku 7., dostava se obavlja odmah po otklanjanju nedostatka ili čim Opći sud dopusti tužbu, bez obzira na nedostatke iz tog članka.
5. Odmah po dostavi tužbe tuženik upućuje Općem sudu spis postupka pred žalbenim vijećem.

Članak 179.

Stranke ovlaštene podnijeti odgovor na tužbu

Tuženik i stranke postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, podnose odgovore na tužbu u roku od dva mjeseca od dostave tužbe. Taj rok iznimno može produljiti predsjednik na obrazloženi zahtjev stranke o kojoj je riječ.

Članak 180.

Odgovor na tužbu

1. Odgovor na tužbu sadrži:
  - (a) ime i stalnu adresu stranke koja ga podnosi;
  - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika stranke;
  - (c) razloge i argumente;
  - (d) zahtjev stranke koja ga podnosi.
2. Na odgovor na tužbu primjenjuje se članak 177. stavci 4. do 7.

Članak 181.

Zatvaranje pisanog dijela postupka

Ne dovodeći u pitanje odredbe Poglavlja 3., pisani dio postupka zatvara se nakon podnošenja odgovora na tužbu tuženika i, ovisno o slučaju, intervenijenta u smislu članka 173.

Poglavlje 3.
PROTUTUŽBA

Članak 182.
Protutužba

1. Stranke postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, mogu podnijeti protutužbu u istom roku koji je predviđen za podnošenje odgovora na tužbu.
2. Protutužba se podnosi kao zaseban akt, odvojeno od odgovora na tužbu.

Članak 183.
Sadržaj protutužbe

Protutužba sadrži:

- (a) ime i stalnu adresu stranke koja je podnosi;
- (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika stranke;
- (c) protutužbene razloge i argumente;
- (d) protutužbeni zahtjev.

Članak 184.
Protutužbeni zahtjev, razlozi i argumenti

1. Protutužbeni zahtjev usmjeren je na poništenje ili preinaku odluke žalbenog vijeća u pogledu pitanja koje nije istaknuto u tužbi.
2. Protutužbeni razlozi i argumenti precizno upućuju na dijelove obrazloženja pobijane odluke koji se osporavaju.

Članak 185.
Odgovor na protutužbu

Kad je podnesena protutužba, druge stranke mogu u roku od dva mjeseca od dostave protutužbe podnijeti podnesak čiji je predmet ograničen na odgovor na protutužbeni zahtjev, razloge i argumente. Taj rok predsjednik iznimno može produljiti, na obrazloženi zahtjev stranke o kojoj je riječ.

Članak 186.

Zatvaranje pisanog dijela postupka

Kad je podnesena protutužba, pisani dio postupka zatvara se nakon podnošenja posljednjeg odgovora na tu protutužbu.

Članak 187.

Odnos između tužbe i protutužbe

Smatra se da je protutužba postala bespredmetnom:

- (a) kad tužitelj povuče tužbu;
- (b) kad je tužba proglašena očito nedopuštenom.

Poglavlje 4.
OSTALI ASPEKTI POSTUPKA

Članak 188.

Predmet spora pred Općim sudom

Podnesci koje su stranke podnijele u okviru postupka pred Općim sudom ne mogu mijenjati predmet spora pred žalbenim vijećem.

Članak 189.

Duljina podnesaka

1. Opći sud, u skladu s člankom 224., određuje najveću dopuštenu duljinu podnesaka koji se podnose u okviru ove glave.
2. Predsjednik može dopustiti prekoračenje najveće dopuštene duljine podnesaka samo u pravno ili činjenično posebno složenim slučajevima.

Članak 190.

Odluka o troškovima

1. Kad je tužba protiv odluke žalbenog vijeća prihvaćena, Opći sud može odrediti da tuženik snosi samo vlastite troškove.
2. Nužni troškovi koji su strankama nastali u postupku pred žalbenim vijećem smatraju se troškovima čiju je naknadu moguće tražiti.

Članak 191.

Ostale primjenjive odredbe

Uz primjenu posebnih odredaba iz ove glave, na postupke iz ove glave primjenjuju se odredbe iz Glave III.

GLAVA V.
ŽALBE PROTIV ODLUKA SLUŽBENIČKOG SUDA EUROPSKE UNIJE

Članak 192.
Područje primjene

Odredbe ove glave primjenjuju se na žalbe protiv odluka Službeničkog suda iz članka 9. i 10. Priloga I. Statutu.

Poglavlje 1.
ŽALBA

Članak 193. (3)
Podnošenje žalbe

Žalba se podnosi tajništvu Općeg suda.

Članak 194.
Sadržaj žalbe

1. Žalba sadrži:
  - (a) ime i stalnu adresu žalitelja;
  - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika žalitelja;
  - (c) naznaku pobijane odluke Službeničkog suda;
  - (d) imena ostalih stranaka postupka u kojem je donesena pobijana odluka Službeničkog suda;
  - (e) žalbene razloge i argumente kao i sažeti prikaz tih razloga;
  - (f) žalbeni zahtjev.
2. Potrebno je navesti dan kad je pobijana odluka dostavljena žalitelju.
3. Ako je žalitelj pravna osoba privatnog prava, on žalbi prilaže noviji dokaz svog pravnog postojanja (izvadak iz sudskog registra, izvadak iz registra udruga ili kakav drugi službeni dokument).
4. Žalbi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3.
5. Primjenjuje se članak 77.

6. Ako žalba nije u skladu sa stavcima 2. do 4., tajnik žalitelju određuje razuman rok za otklanjanje nedostataka žalbe. Ako u za to određenom roku žalitelj ne otkloni nedostatke žalbe, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje ovih pretpostavki formalnu nedopuštenost žalbe.

Članak 195.

Žalbeni zahtjev, razlozi i argumenti

1. Žalbeni zahtjev usmjeren je na potpuno ili djelomično ukidanje odluke Službeničkog suda, kakva proizlazi iz izreke te odluke.
2. Žalbeni razlozi i argumenti precizno navode dijelove obrazloženja odluke Službeničkog suda koji se pobijaju.

Članak 196. (3)

Žalbeni zahtjev u slučaju prihvatanja žalbe

1. Žalbom se zahtijeva da se, ako se ista utvrdi osnovanom, u potpunosti ili djelomično prihvati zahtjev iznesen u prvom stupnju, pri čemu nije dopušteno isticanje novih zahtjeva. Žalba ne može izmijeniti predmet spora koji se vodio pred Službeničkim sudom.
2. Kad žalitelj traži da se, u slučaju ukidanja pobijane odluke, predmet vrati na ponovno suđenje Općem sudu koji odlučuje kao prvostupanjski sud, mora navesti razloge zašto o sporu ne bi mogao odlučiti Opći sud kao žalbeni sud.

Poglavlje 2.
ODGOVOR NA ŽALBU, REPLIKA I ODGOVOR NA REPLIKU

Članak 197.
Dostava žalbe

1. Žalba se dostavlja ostalim strankama u postupku pred Službeničkim sudom. Primjenjuje se članak 80. stavak 1.
2. U slučaju iz članka 194. stavka 6., dostava se obavlja odmah nakon što žalitelj otkloni nedostatke žalbe ili odmah nakon što Opći sud dopusti žalbu bez obzira na formalne nedostatke iz tog članka.

Članak 198.
Stranke ovlaštene podnijeti odgovor na žalbu

Svaka stranka u postupku pred Službeničkim sudom koja ima interes da se žalba prihvati ili odbije može podnijeti odgovor na žalbu u roku od dva mjeseca od njene dostave. Rok za odgovor na žalbu nije moguće produljiti.

Članak 199.
Sadržaj odgovora na žalbu

1. Odgovor na žalbu sadrži:
  - (a) ime i stalnu adresu stranke koja ga podnosi;
  - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika stranke;
  - (c) dan kad joj je žalba dostavljena;
  - (d) razloge i argumente;
  - (e) zahtjev.
2. Članak 194. stavci 3. do 6. primjenjuje se na odgovor na žalbu.

Članak 200.
Zahtjev odgovora na žalbu

Zahtjev odgovora na žalbu usmjeren je na potpuno ili djelomično prihvaćanje ili odbijanje žalbe.

Članak 201.

Replika i odgovor na repliku

1. Na žalbu i na odgovor na žalbu ne mogu se podnositi replika i odgovor na repliku osim ako to ne odobri predsjednik, na obrazloženi zahtjev žalitelja podnesen u roku od sedam dana od dostave odgovora na žalbu, smatrajući to potrebnim ponajprije zato da omogući žalitelju da se izjasni o prigovoru nedopuštenosti ili o novim elementima iz odgovora na žalbu.
2. Predsjednik određuje dan kad se podnosi replika i, po dostavi tog podneska, dan kad se podnosi odgovor na repliku. Predsjednik može ograničiti broj stranica i predmet tih podnesaka.

Poglavlje 3.
PROTUŽALBA

Članak 202.
Protužalba

1. Stranke iz članka 198. mogu podnijeti protužalbu u istom roku koji je predviđen za podnošenje odgovora na žalbu.
2. Protužalba se podnosi kao zaseban akt, odvojeno od odgovora na žalbu.

Članak 203.
Sadržaj protužalbe

Protužalba sadrži:

- (a) ime i stalnu adresu stranke koja podnosi protužalbu;
- (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika stranke;
- (c) dan kad joj je dostavljena žalba;
- (d) protužalbene razloge i argumente;
- (e) protužalbeni zahtjev.

Članak 204.
Protužalbeni zahtjev, razlozi i argumenti

1. Protužalbeni zahtjev usmjeren je na potpuno ili djelomično ukidanje odluke Službeničkog suda.
2. Protužalbeni zahtjev također može biti usmjeren na ukidanje izričite ili prešutne odluke o dopuštenosti tužbe pred Službeničkim sudom.
3. Protužalbeni razlozi i argumenti precizno navode dijelove obrazloženja odluke Službeničkog suda koji se pobijaju. Oni ne smiju biti jednaki razlozima i argumentima iz odgovora na žalbu.

Poglavlje 4.
PODNESCI PO PODNOŠENJU PROTUŽALBE

Članak 205.
Odgovor na protužalbu

Kad je podnesena protužalba, žalitelj ili bilo koja druga stranka u postupku pred Službeničkim sudom koja ima interes da se protužalba prihvati ili odbije može u roku od dva mjeseca od njene dostave podnijeti odgovor na protužalbu čiji je predmet ograničen na razloge na koje se poziva protužalba. Rok za odgovor na protužalbu nije moguće produžiti.

Članak 206.
Replika i odgovor na repliku kod protužalbe

1. Na protužalbu i na odgovor na protužalbu replika i odgovor na repliku mogu se podnijeti samo ako to odobri predsjednik na obrazloženi zahtjev podnositelja protužalbe podnesen u roku od sedam dana od dostave odgovora na protužalbu, smatrajući to potrebnim ponajprije zato da se omogući podnositelju protužalbe da se izjasni o prigovoru nedopuštenosti ili o novim elementima iz odgovora na protužalbu.
2. Predsjednik određuje dan kad se podnosi replika i, po dostavi tog podneska, dan kad se podnosi odgovor na repliku. Predsjednik može ograničiti broj stranica i predmet tih podnesaka.

Poglavlje 5.
USMENI DIO POSTUPKA

Članak 207.
Usmeni dio postupka

1. Stranke u žalbenom postupku mogu zahtijevati da ih se sasluša na raspravi. Takav zahtjev mora biti obrazložen i podnosi se u roku od tri tjedna od kada su stranke obaviještene o zatvaranju pisanog dijela postupka. Predsjednik može produjiti taj rok.
2. Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud može, ako smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen, odlučiti o žalbi bez provođenja usmenog dijela postupka. U tom slučaju ipak može naknadno odlučiti otvoriti usmeni dio postupka.

Poglavlje 6.
ŽALBE O KOJIMA SE ODLUČUJE RJEŠENJEM

Članak 208.

Očito nedopuštena ili očito neosnovana žalba

Kad je žalba ili protužalba u potpunosti ili djelomično očito nedopuštena ili očito neosnovana, Opći sud može u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja, obrazloženim rješenjem odlučiti u potpunosti ili djelomično odbaciti odnosno odbiti tu žalbu ili protužalbu.

Članak 209.

Očito osnovana žalba

Kad je Sud ili Opći sud već odlučivao o jednom ili više pravnih pitanja koja su jednaka onima istaknutim u žalbenim ili protužalbenim razlozima i kad Opći sud smatra da je žalba ili protužalba očito osnovana, on može, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon što sasluša stranke, obrazloženim rješenjem kojim se upućuje na relevantnu sudsku praksu odlučiti proglašiti žalbu ili protužalbu očito osnovanom.

Poglavlje 7.
UČINCI BRISANJA ŽALBE IZ UPISNIKA NA PROTUŽALBU

Članak 210.

Učinak odustanka od žalbe ili očite nedopuštenosti žalbe na protužalbu

Smatra se da je protužalba postala bespredmetnom:

- (a) kad žalitelj odustane od žalbe;
- (b) kad je žalba proglašena očito nedopuštenom zbog nepoštovanja roka za podnošenje žalbe;
- (c) kad je žalba proglašena očito nedopuštenom iz jedinog razloga što nije usmjerena protiv odluke Službeničkog suda kojom se završava postupak ili protiv odluke kojom se djelomično odlučuje o meritumu ili kojom se konačno odlučuje o postupovnim pitanjima u vezi s prigovorom nenadležnosti ili nedopuštenosti, u smislu članka 9. stavka 1. Priloga I. Statutu.

Poglavlje 8.
TROŠKOVI ŽALBENOG POSTUPKA

Članak 211.

Odluka o troškovima žalbenog postupka

1. Uz odredbe koje slijede, na postupak pred Općim sudom čiji je predmet žalba protiv odluke Službeničkog suda primjenjuju se, *mutatis mutandis*, odredbe članka 133. do 141.
2. Kad žalba nije osnovana ili kad je osnovana i Opći sud sam konačno odluči o sporu, Opći sud odlučuje o troškovima.
3. Kad je žalbu podnijela institucija, nastale troškove snosi ona sama, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 135. stavka 2.
4. Iznimno od članka 134. stavaka 1. i 2., kad je žalbu podnio dužnosnik ili drugi službenik institucije, Opći sud može razdijeliti troškove među strankama ako to zahtijeva pravičnost.
5. Intervenijentu u prvom stupnju koji nije sam podnio žalbu ne može se naložiti snošenje troškova žalbenog postupka, osim ako je sudjelovao u pisanom ili usmenom dijelu postupka pred Općim sudom. Kad je takva stranka sudjelovala u postupku, Opći sud može odlučiti da sama snosi vlastite troškove.

Poglavlje 9.
OSTALE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ŽALBE

Članak 212.
Duljina podnesaka

1. Opći sud, u skladu s člankom 224., određuje najveću dopuštenu duljinu podnesaka koji se podnose u okviru ove glave.
2. Predsjednik može dopustiti prekoračenje najveće dopuštene duljine podnesaka samo u posebno složenim slučajevima.

Članak 213. (3)
Ostale odredbe koje se primjenjuju na žalbe

1. Članci 51. do 58., 60. do 74., 79., 84., 87., 89., 90., 107. do 122., 124., 125., 129., 131., 142. do 162., 164., 165. i 167. do 170. primjenjuju se na postupak pred Općim sudom povodom žalbe protiv odluke Službeničkog suda.
2. Iznimno od članka 143. stavka 1., zahtjev za intervenciju podnosi se najkasnije u roku od mjesec dana od objave iz članka 79.
3. Odluke donesene na temelju članka 256. stavka 2. UFEU-a priopćuju se Sudu.

Poglavlje 10.
ŽALBA PROTIV ODLUKA KOJIMA SE ODBIJA ZAHTJEV ZA INTERVENCIJU I
PROTIV ODLUKA DONESENIH U POSTUPKU PRIVREMENE PRAVNE ZAŠTITE

Članak 214.

Žalba protiv odluka kojima se odbija zahtjev za intervenciju i protiv odluka donesenih u postupku privremene pravne zaštite

Iznimno od odredaba ove glave, predsjednik Općeg suda odlučuje o žalbama iz članka 10. stavaka 1. i 2. Priloga I. Statutu prema postupku predviđenom u članku 157. stavcima 1. i 3. i članku 158. stavku 1.

GLAVA VI.
POSTUPCI NAKON VRAĆANJA PREDMETA NA PONOVRNO SUĐENJE

Poglavlje 1.
ODLUKE OPĆEG SUDA DONESENE NAKON UKIDANJA I VRAĆANJA PREDMETA
NA PONOVRNO SUĐENJE

Članak 215.

Ukidanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje od strane Suda

Kad Sud ukine presudu ili rješenje Općeg suda i odluči predmet vratiti Općem sudu na ponovno suđenje, postupak pred Općim sudom započinje odlukom kojom mu se predmet vraća na ponovno suđenje.

Članak 216.

Dodjela predmeta

1. Kad Sud ukine presudu ili rješenje vijeća, predsjednik Općeg suda može dodijeliti predmet drugom vijeću sastavljenom od istog broja sudaca.
2. Kad Sud ukine presudu ili rješenje velikog vijeća Općeg suda, predmet se dodjeljuje tom sastavu.
3. Kad Sud ukine presudu ili rješenje suca koji je odlučivao kao sudac pojedinac, predsjednik Općeg suda predmet može dodijeliti sucu pojedincu, ne dovodeći u pitanje mogućnost da taj sudac pojedinac predmet uputi vijeću kojega je on član.

Članak 217.

Odvijanje postupka

1. Kad je odluka koju je Sud naknadno ukinuo donesena nakon zatvaranja pisanog postupka o meritumu pred Općim sudom, stranke u postupku pred Općim sudom mogu u roku od dva mjeseca od dostave odluke Suda podnijeti pisana očitovanja o učincima odluke Suda na rješenje spora. Taj rok ne može se produljiti.
2. Kad je odluka koju je Sud naknadno ukinuo donesena iako pisani postupak o meritumu pred Općim sudom još nije zatvoren, on se nastavlja u onom stadiju u kojem se nalazio.
3. Ako to opravdavaju okolnosti, predsjednik može odobriti podnošenje dodatnih podnesaka s pisanim očitovanjima.

Članak 218.

Pravila koja se primjenjuju na postupak

Uz primjenu odredaba članka 217., postupak se odvija, ovisno o slučaju, u skladu s odredbama Glave III. ili Glave IV.

Članak 219.

Troškovi

Opći sud odlučuje o troškovima postupka pred Općim sudom i žalbenog postupka pred Sudom.

Poglavlje 2.
ODLUKE OPĆEG SUDA DONESENE NAKON PREISPITIVANJA I VRAĆANJA
PREDMETA NA PONOVRNO SUĐENJE

Članak 220.

Preispitivanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje od strane Suda

Kad Sud preispituje presudu ili rješenje Općeg suda i odluči predmet vratiti Općem sudu na ponovno suđenje, postupak pred Općim sudom započinje presudom kojom mu se predmet vraća na ponovno suđenje.

Članak 221.

Dodjela predmeta

1. Kad Sud vrati na ponovno suđenje predmet u kojem je odluku prvotno donijelo vijeće, predsjednik Općeg suda može dodijeliti predmet drugom vijeću sastavljenom od istog broja sudaca.
2. Kad Sud vrati na ponovno suđenje predmet u kojem je odluku prvotno donijelo veliko vijeće Općeg suda, predmet se dodjeljuje tom sastavu.

Članak 222.

Odvijanje postupka

1. U roku od mjesec dana od dostave presude Suda, stranke u postupku pred Općim sudom mogu podnijeti pisana očitovanja o učincima te presude na rješenje spora. Taj rok ne može se produljiti.
2. Opći sud može u okviru mjera upravljanja postupkom pozvati stranke u postupku pred Općim sudom da podnesu podneske te može odlučiti saslušati stranke na raspravi.

Članak 223.

Troškovi

Opći sud odlučuje o troškovima postupka koji se pred njim vodi nakon preispitivanja.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 224. **Provedbena pravila**

Opći sud zasebnim aktom donosi pravila za provedbu ovog Poslovnika.

Članak 225. **Izvršenje**

Izvršenje kazni ili mjera određenih na temelju ovog Poslovnika provodi se u skladu s odredbama članka 280. i 299. UFEU-a i 164. Ugovora o EZAE-u.

Članak 226. **Stavljanje izvan snage**

Ovaj Poslovnik zamjenjuje Poslovnik Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je zadnje izmijenjen 19. lipnja 2013.

Članak 227. **Objava i stupanje na snagu ovog Poslovnika**

1. Ovaj Poslovnik, vjerodostojan na jezicima iz članka 44., objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ovaj Poslovnik stupa na snagu prvog dana trećeg mjeseca koji slijedi nakon njegove objave.
3. Odredbe članka 105. primjenjuju se tek od stupanja na snagu odluke iz članka 105. stavka 11.
4. Odredbe članka 45. stavka 4., članka 139. točke (c) i članka 181. primjenjuju se samo na tužbe podnesene Općem sudu nakon stupanja na snagu ovog Poslovnika.
5. Odredbe članka 106. i 207. primjenjuju se samo na predmete u kojima pisani dio postupka još nije zatvoren na dan stupanja na snagu ovog Poslovnika.
6. Odredbe članka 115. stavka 1., članka 116. stavka 6., članka 131. i članka 135. stavka 2. Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je zadnje izmijenjen 19. lipnja 2013., nastavljaju se primjenjivati na tužbe podnesene Općem sudu prije stupanja na snagu ovog Poslovnika.
7. Odredbe članka 135.a i 146. Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je zadnje izmijenjen 19. lipnja 2013., nastavljaju se primjenjivati na postupke u tijeku pred Općim sudom u kojima je pisani dio postupka zatvoren prije stupanja na snagu ovog Poslovnika.